

A nemdohányzók védelméről szóló törvény megítélése és várható hatása

Kérdőíves felmérés
az Országos Egészségfejlesztési Intézet
számára

A nemdohányzók védelméről szóló törvény megítélése és várható hatása

Kérdőíves felmérés
az Országos Egészségfejlesztési Intézet
számára

Tartalom

1. A kutatás háttere és célja.....	3
2. A vendéglátóiparban érintettek mintájának leírása.....	4
3. Dohányzás vendéglátóipari egységben	7
3.1 A válaszadók dohányzási szokásai	7
3.2 A környezet dohányzási szokásai	12
3.3 A dohányzók megítélése	15
4. Vélemények a dohányzás szabályozásáról.....	20
5. Az egészségügyben érintettek mintájának leírása.....	33
6. Dohányzás a kórházban	36
6.1 A válaszadók dohányzási szokásai	36
6.2 A környezet dohányzási szokásai	44
6.3 A dohányzók megítélése	47
7. Vélemények a dohányzás szabályozásáról.....	52
8. A közoktatásban érintettek mintájának leírása.....	59
9. Dohányzás a munkahelyen	61
9.1 A válaszadók dohányzási szokásai	61
9.2 A környezet dohányzási szokásai	67
9.3 A dohányzók megítélése	69
10. Vélemények a dohányzás szabályozásáról.....	73
11. Összefoglalás	82

1. A kutatás háttere és célja

2008. áprilisában tervezet készült a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLIII. törvény módosításáról. A Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet az Országos Egészségfejlesztési Intézet megbízásából több szakaszból álló kutatást végzett a törvény tervezett módosításainak megítéléséről.

Jelen tanulmány a vendéglátóiparban, az egészségügyben és a közoktatásban érintettekkel készített kérdőíves kutatás eredményeit foglalja össze. A kutatás célja az volt, hogy feltárja a válaszadók és a környezet dohányzási szokásait, valamint feltérképezze a tervezett módosítás várható hatását és megítélését. Az adatfelvételre 2009. áprilisában került sor.

2. A vendéglátóiparban érintettek mintájának leírása

A nemdohányzók védelméről szóló törvény vendéglátóipart érintő részeinek hatását kétféle vendéglátóipari egységben vizsgáltuk fele-fele arányban: étteremben és minden egyéb olyan egységben, ahol nincs melegkonyha. A mintába összesen 45 település és budapesti kerület került, 200 válaszadót dolgozóként, 200 válaszadót pedig vendégként fogja érinteni a törvény. A válaszadók társadalmi-demográfiai leírását az alábbi táblázatok tartalmazzák.

1. táblázat

A válaszadók társadalmi-demográfiai leírása (százalék)

	VENDEG	DOLGOZÓ
NEM		
férfi	67	40
nő	33	60
ÉLETKOR		
18-29 éves	24	34
30-39 éves	28	31
40-49 éves	21	16
50 éves és idősebb	27	19
ISKOLAI VÉGZETTSÉG		
8 általános	10	4
szakmunkásképző	31	37
középiskola érettségivel	45	52
főiskola, egyetem diplomával	14	7
SZUBJEKTÍV ANYAGI HELYZET		
„a jövedelmünk nem elég a megélhetéshez, kölcsönökből élünk”	5	4
„nagyon odafigyelve épphogy csak kijövünk”	49	54
„gond nélkül kijövünk, de félretenni nem tudunk”	37	37
„kijövünk, és félre is tudunk tenni”	9	5

2. táblázat

A dolgozók foglalkozása (százalék)

pultos	49
pincér	23
szakács	7
főpincér, teremfőnök	5
konyhai kisegítő	4
séf	1
egyéb	11

3. táblázat

A vendégek foglalkozása (százalék)

felsővezető	4
középvezető	1
beosztott értelmiségi	7
egyéb szellemi, irodai dolgozó	14
munkafelügyelő, képzett szakmunkás	34
szakképzetlen fizikai munkás	7
mezőgazdasági termelő	1
bevásárlásért, a háztartási munkáért felelős	3
nyugdíjas, életjáradékos	12
tanuló	9
egyéb	8

3. Dohányzás vendéglátóipari egységben

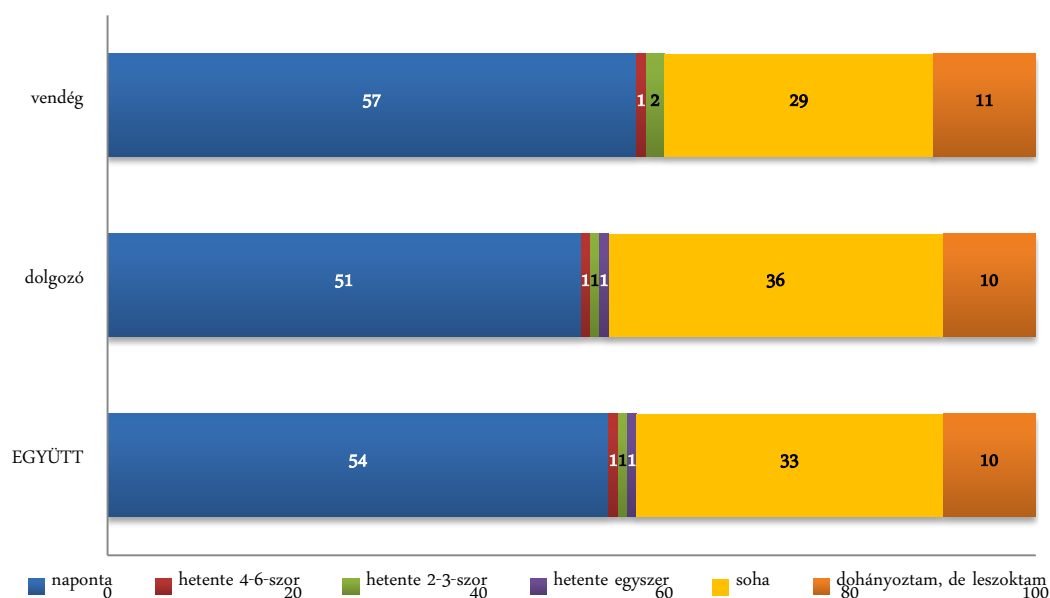
3.1 A válaszadók dohányzási szokásai

A vendéglátóhelyen megkérdezett válaszadók az átlagosnál gyakrabban dohányoznak: valamivel több mint felük naponta dohányzik. Egyharmaduk soha nem dohányzott, egytizedük pedig leszokott. Egy átlagos vendéglátóipari dohányos egy héten átlagosan 100 szál cigarettát szív, kétharmaduk (67 százalék) kevesebb, mint egy csomagot füstöl el naponta, egyharmaduk pedig legalább egy dobozzal szív. A dohányzásról leszokottak között van olyan, aki egy hónapja hagyta abba és olyan is, aki 45 éve. Az átlag 46 hónap, azaz közel négy év cigaretta nélkül.

1. ábra

Milyen gyakran dohányzik?

(százalék)

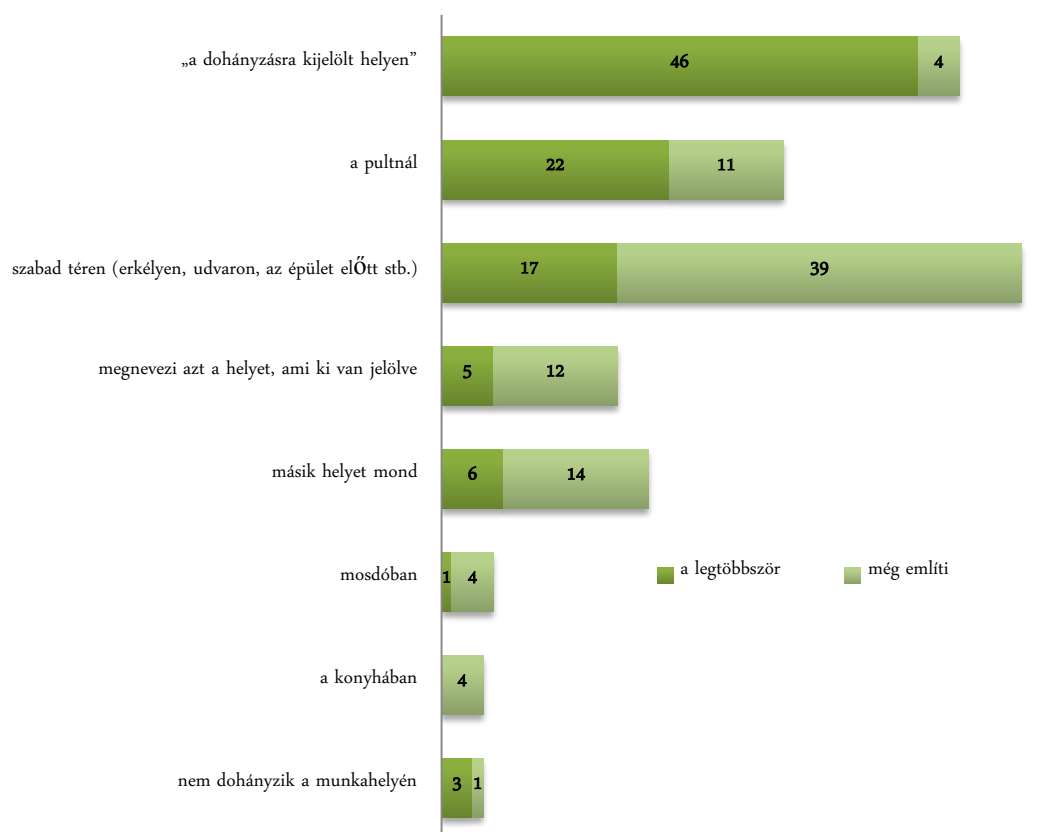

A dohányzó dolgozók legnagyobb része állítása szerint a legtöbbször a „dohányzásra kijelölt helyen” cigarettázik a munkahelyén, és ezek túlnyomó többsége (94 százalék) tisztában is van vele, hol van a kijelölt hely. A dolgozók valamivel több mint egyötöde számára a pult a leggyakoribb dohányzó hely, de a „cigisek” többsége szabad téren is szokott szívni.

2. ábra

Hol dohányzik a legtöbbször a munkahelyén?

(a dohányzó vendéglátóipari dolgozók százalékában, N=108)

A mintába került vendéglátóipari egységek egyharmadában nincs dohányzásra kijelölt hely, két százalékuk pedig dohányzásmentessé nyilvánított. Ahol van kijelölt hely, ott a

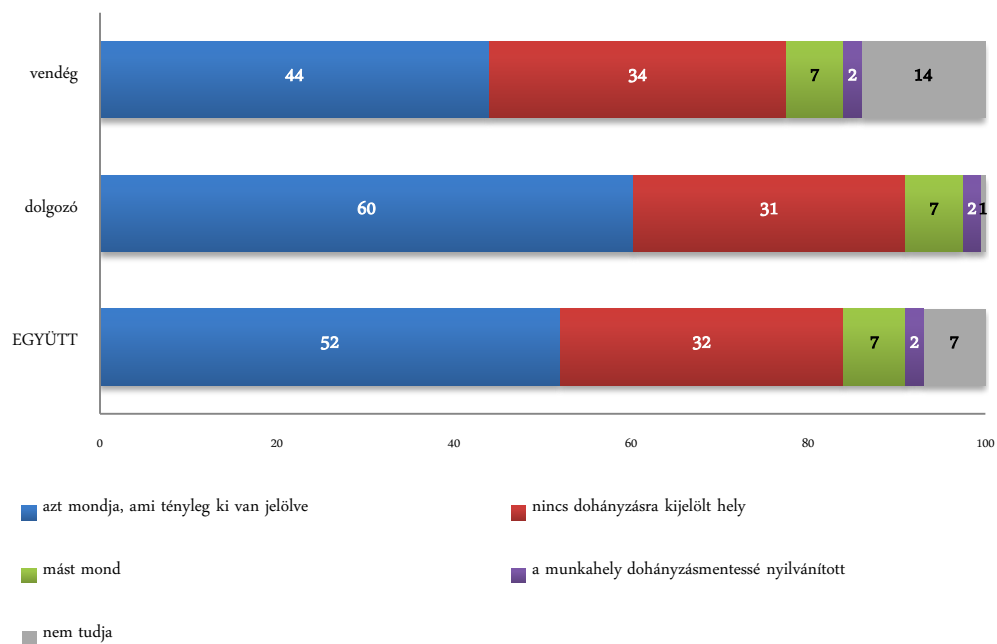
dolgozók túlnyomó többsége (90 százalék) tudja, hol van ez. A vendégek között egyötödnyien (22 százalék) nem tudták megnevezni a dohányzásra kijelölt helyet és egy tizedük mást mondott, mint ami tényleg ki van jelölve. A nemdohányzók körében – érthetően - sokkal magasabb (17 százalék) azok aránya, akik nem tudják, hogy hol van a kijelölt hely (pedig van ilyen), mint a dohányzók között (6 százalék). A válaszadók túlnyomó többsége (93 százalék) dolgozók és vendégek, cigarettázók és nemdohányzók egyaránt úgy vélik, hogy a dohányzásra kijelölt hely a rendeltetésének megfelelő helyen van azokban a felkeresett vendéglátóipari egységben, ahol van ilyen. Az a 16 fő, aki szerint a dohányzásra kijelölt hely nem megfelelő helyen van, a következő javaslatokat tette:

- F „az étterem elején lenne alkalmas hely”
- F „az utcán, a bejárat előtt”
- F „ventillátor, elszívó kellene”
- F „csak az épületen kívül, az udvaron”
- F „egy külön helyiségben, amit lehet szellőztetni”
- F „fedett kellene, hogy legyen”
- F „hiába jelzem”
- F „kint a teraszon”
- F „ki kell nyitni az ajtót, menjen ki a füst egy része”
- F „kitiltanám őket mindenhonnan”
- F „mindegy, csak szellőztetve legyen”
- F „nincs ilyen hely, sehol nem lenne jó helyen”

3. ábra

Hol van a dohányzásra kijelölt hely a vendéglátóipari egységben?

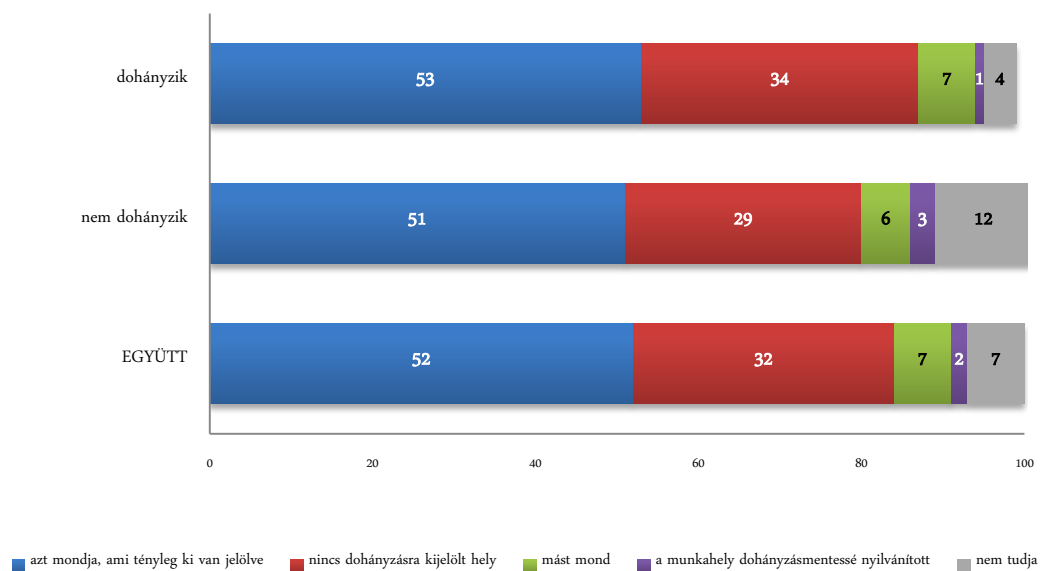
(százalék)

4. ábra

Hol van a dohányzásra kijelölt hely a vendéglátóipari egységben?

(százalék)

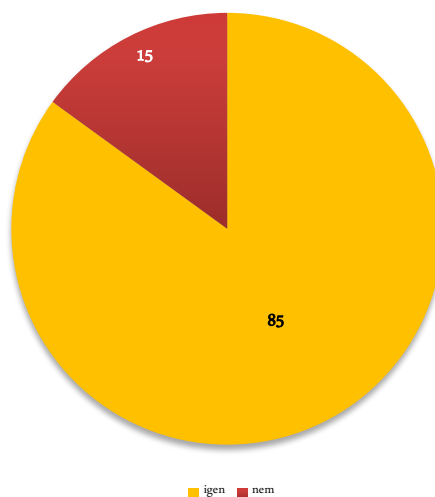

A dohányzó vendégek nagy részével (85 százalék) előfordul, hogy zárt légterű vendéglátóhelyen dohányzik.

5. ábra

**Előfordul-e Önnek, hogy zárt légterű vendéglátóhelyen
dohányzik?**

(dohányzó vendégek körében, százalék)

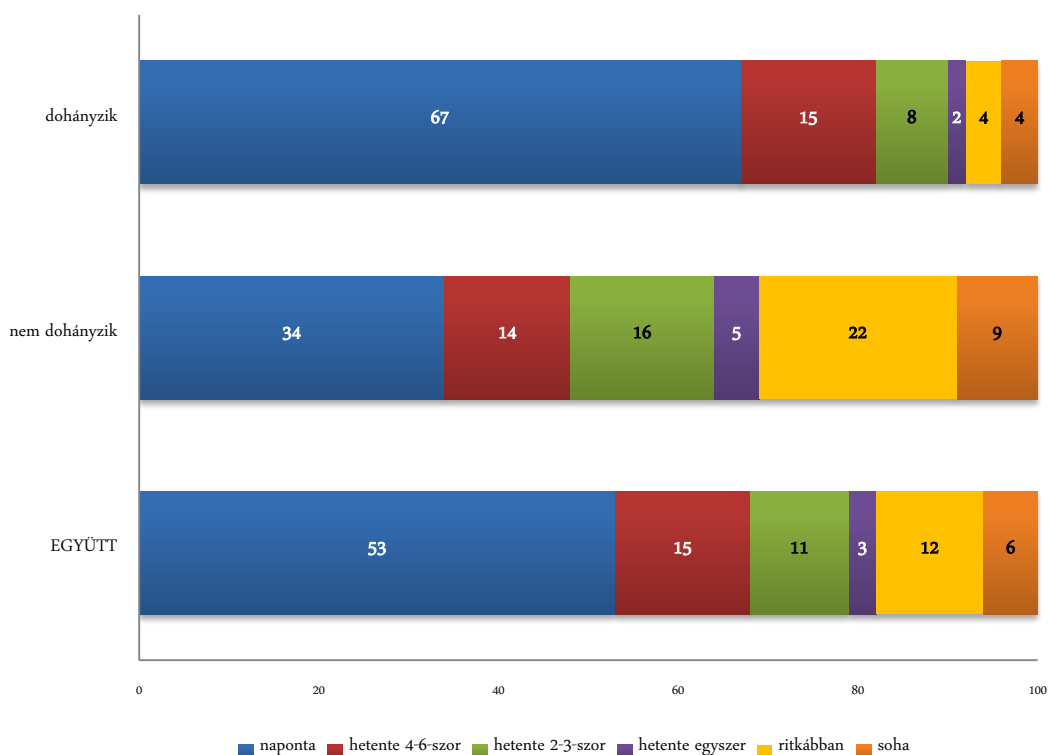
3.2 A környezet dohányzási szokásai

A dohányos dohányost vonz: legalábbis erre utal, hogy míg a cigarettázók kétharmada naponta tölt időt más, éppen dohányzó ember társaságában, addig a nemdohányzóknak „mindössze” egyharmada kényszerül erre napi gyakorisággal. A dohányzók túlnyomó többsége (92 százalék) hetente legalább egyszer van más cigarettásokkal együtt, míg a nemdohányzók között ez az arány 69 százalék.

6. ábra

Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényszerül időt tölteni?

(százalék)

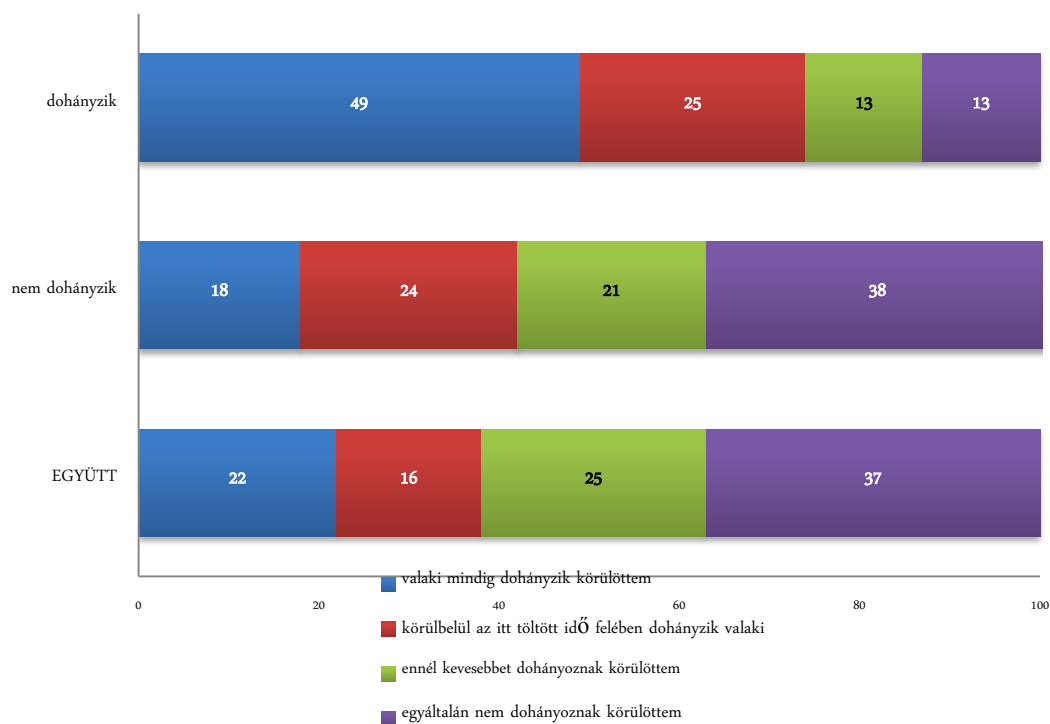

A vendégek egyharmada azt állítja, hogy egyáltalán nem dohányoznak körülötte azon a vendéglátóhelyen, ahol a kérdezés történt. Ugyanakkor egynegyed-egyötöd azok aránya, akik azt mondják, hogy valaki mindig dohányzik körülöttük. Úgy tűnik, hogy a nemdohányzók inkább olyan helyeket választanak, ahol nincs dohányfüst: legalábbis erre utal, hogy a dohányosok több mint kétszer olyan arányban mondták, hogy valaki mindig cigarettázik körülöttük, és harmadannyian, hogy egyáltalán nem dohányoznak körülöttük, mint a nemdohányosok.

7. ábra

Milyen gyakran fordul elő Önnel ezen a vendéglátóhelyen, hogy (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényszerül időt tölteni?

(vendégek körében, százalék)

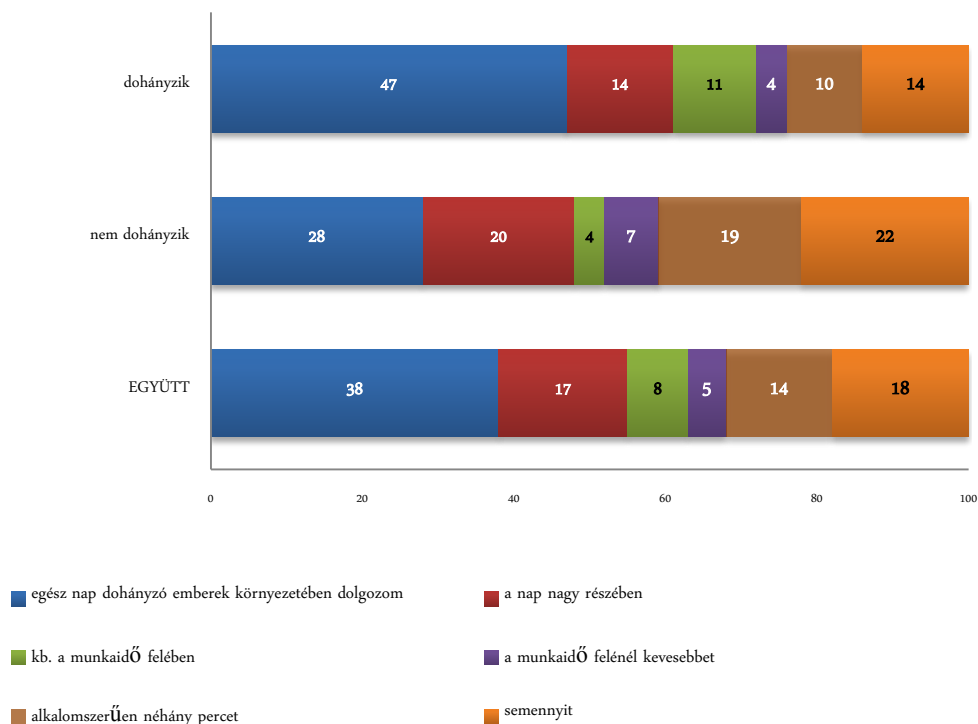

A vendéglátóiparban dolgozók közel négytizede szinte teljes munkaidejében dohányzó emberek környezetében van. A dohányzó dolgozóknak pedig közel fele non-stop cigarettafüstben van. Ugyanakkor a nemdohányzó dolgozók 52 százaléka is a munkaideje legalább felét dohányosok körében tölti.

8. ábra

Milyen gyakran fordul elő Önnel ezen a vendéglátóhelyen, hogy (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényszerül időt tölteni?

(dolgozók körében, százalék)

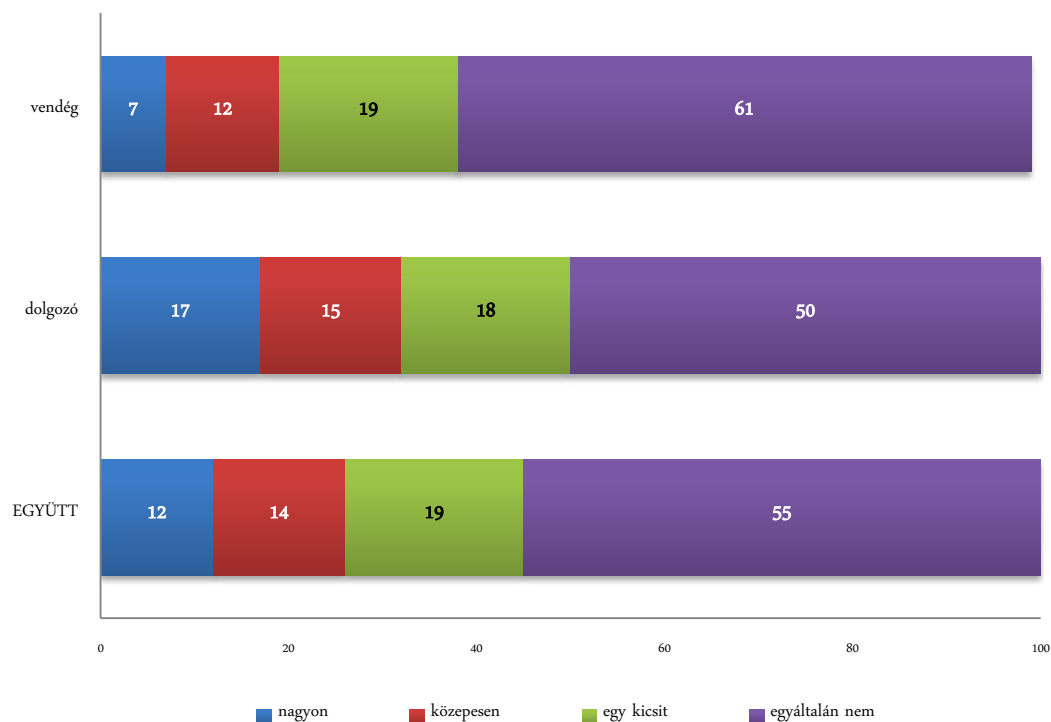
3.3 A dohányzók megítélése

A dolgozókat jobban zavarja, hogy dohányoznak körülöttük a vendéglátóipari egységben, mint a vendégeket. Körükben 17 százalék azok aránya, akit ez nagyon, további 15 százalékot pedig közepesen zavar. A vendégek hattizedét egyáltalán nem zavarja, hogy cigarettáznak körülöttük.

9. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül ezen a vendéglátóhelyen?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=314; százalék)

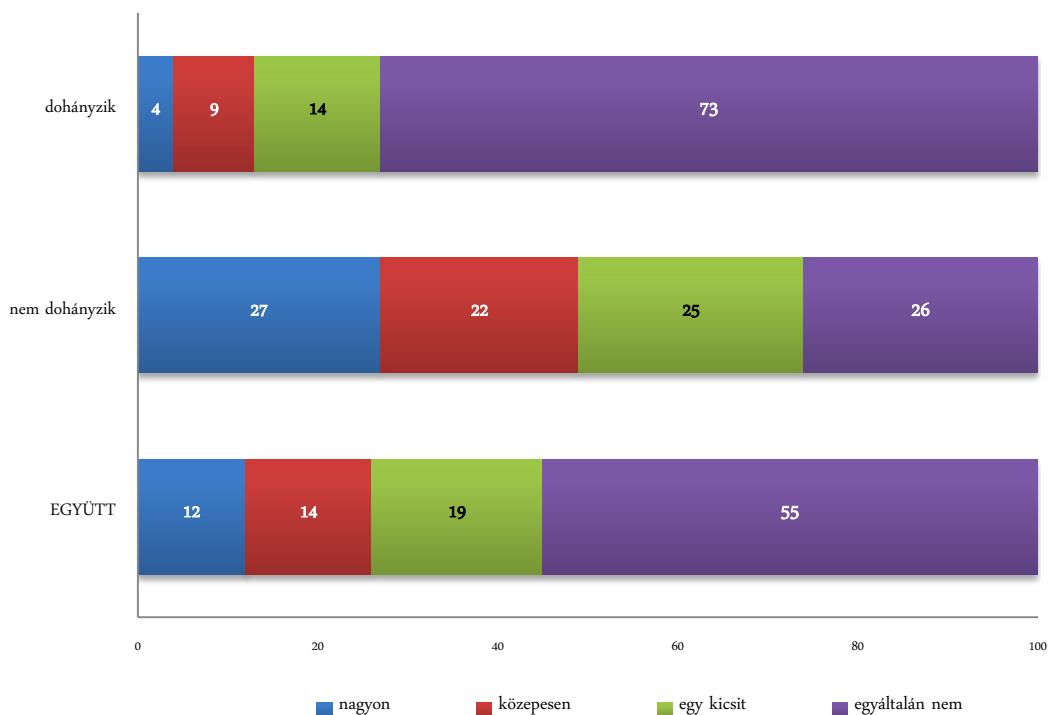

Az igazi vízvázasztó dohányzók és nemdohányzók között van ebben a tekintetben: előbbiek közel háromnegyedét egyáltalán nem zavarja a dohányos környezet, utóbbiak közel háromtizedét viszont nagyon is zavarja ez.

10. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül ezen a vendéglátóhelyen?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=314; százalék)

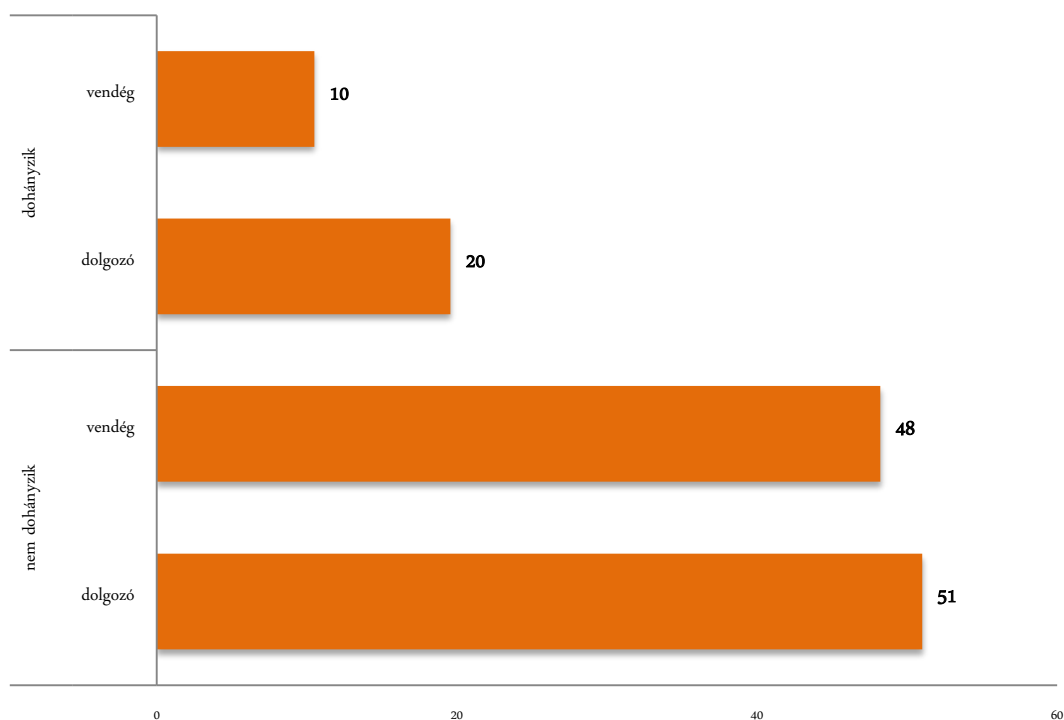

A legjobban a nemdohányzó dolgozókat zavarják a körülötte cigarettázók, de a dohányzó dolgozókat is jobban zavarja, mint a dohányzó vendégeket.

11. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül ezen a vendéglátóhelyen?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni; 100 fokú skála átlagai*)

*100=nagyon zavarja, 1=egyáltalán nem zavarja

Azok nagy része (71 százalék), akiket zavarnak a körülötte cigarettázók, tett már valami ez ellen. A leggyakoribb, hogy köhögéssel, kézmozdulattal, illetve verbálisan jelzik a dohányzónak, hogy zavarja őket a füst. Az előre megadott válaszokon kívül a zavaró dohányzásra adott következő reakciókról számoltak be a válaszadók:

F „bekapcsolom a füstelszívót”

F „első a vendég”

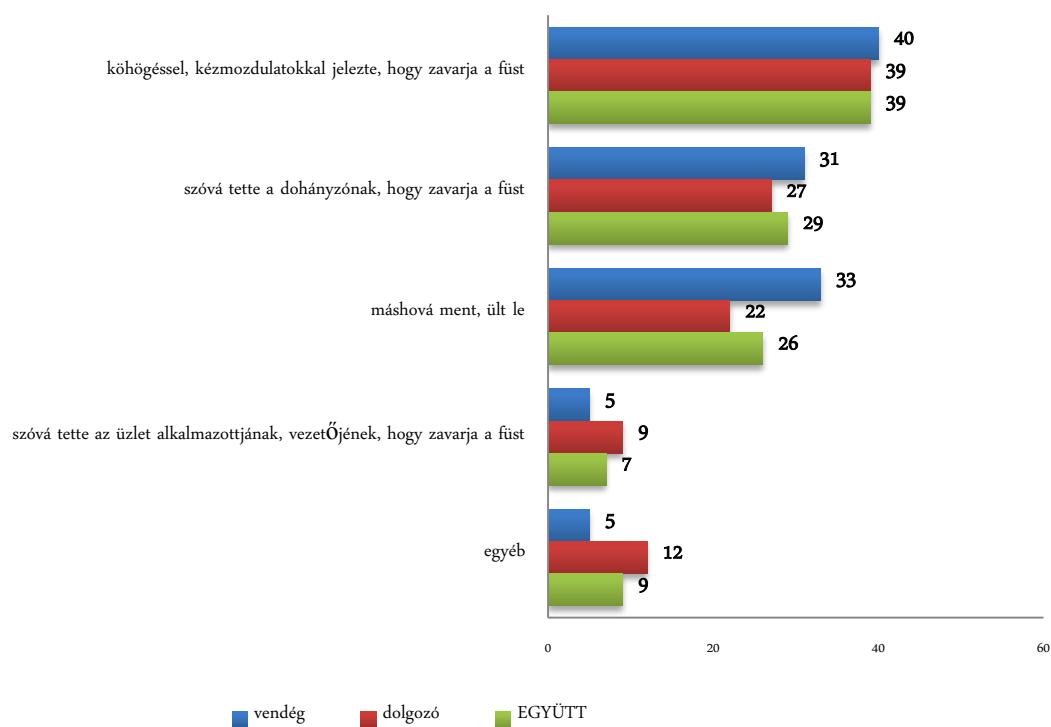
F „én is dohányzom, nem is fogom szóvá tenni”

- F „főnöknek szóltam”
- F „gyakori szellőztetés”
- F „hamarabb távoztam, mint előre szándékoztam menni”
- F „kinyitom az ajtót”
- F „bejárat elé mentem”.

12. ábra

Előfordult-e már, hogy...?

(azok körében, akiket zavarják a körülötte cigarettázók; százalék, N=140)

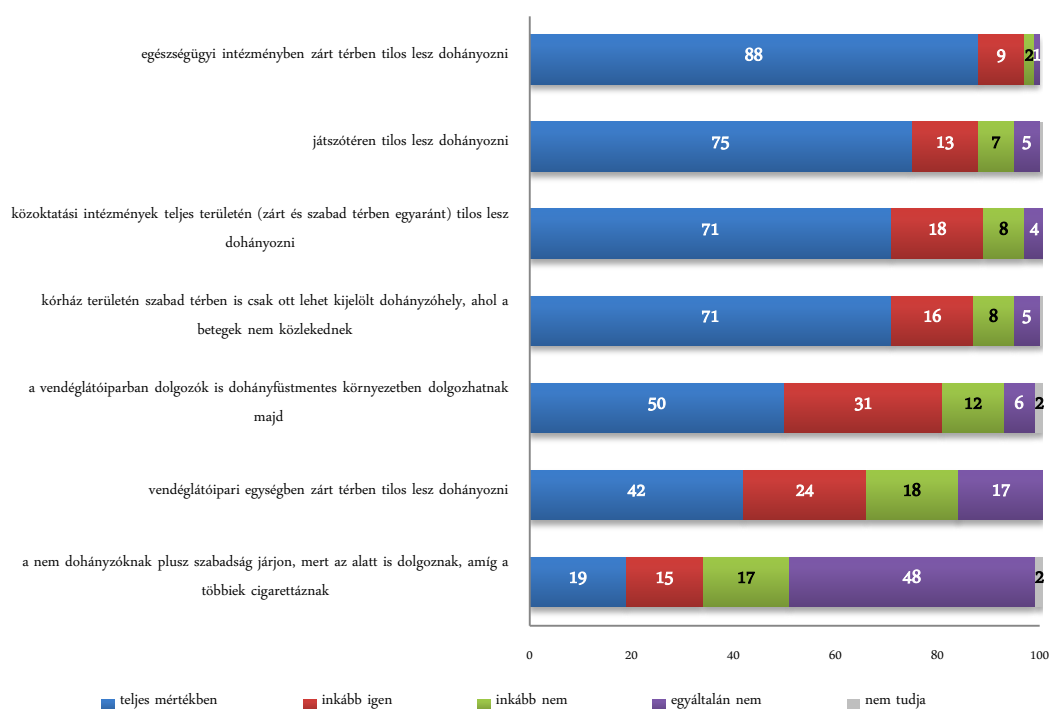
4. Vélemények a dohányzás szabályozásáról

A vendéglátóiparban érintettek a leginkább az egészségügyben és a közoktatásban szigorítanak tovább a dohányzást, a legkevésbé pedig (azon kívül, hogy plusz szabadság járjon a nemdohányzóknak) azt támogatják, hogy a vendéglátóipari egységben zárt térben is tilos legyen dohányozni. Ugyanakkor kisebbségben vannak az ezt ellenzők. A válaszadók 42 százaléka teljes mértékben, további egynegyedük pedig inkább támogatja ezt a szigorítást is.

13. ábra

A módosított szabályozás egyes elemeinek támogatása

(százalék)

A szigorítás támogatásában a legnagyobb véleménykülönbség a dohányzók és a nem-dohányzók között van: míg utóbbiak az összes szigorítást (a plusz szabadság kivételével) nagy mértékben támogatják, a dohányzók némileg visszafogottabbak. Különösen, ami az őket is érintő vendéglátóhelyi szigorítást illeti. Érdekes módon dolgozók és vendégek között nincs véleménykülönbség ebben a tekintetben, csakúgy, ahogy a különböző életkori csoportok között sincs.

4. táblázat

A szabályozás szigorítása egyes elemeinek támogatása néhány csoportban

(100 fokú skála átlagai: 100=teljes mértékben támogatja, 1=egyáltalán nem támogatja.

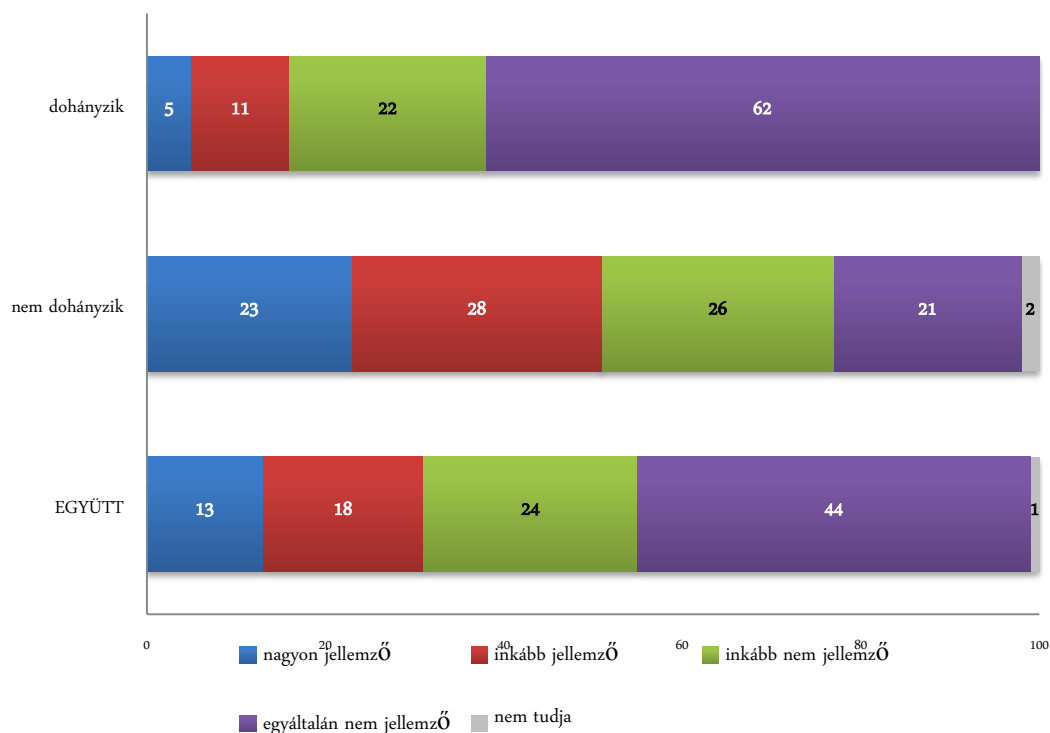
Szürke háttérrel azok a csoportok, ahol a különbség szignifikáns)

	NEM		ISKOLAI VÉGZETTSÉ			DOHÁNYZÁS		EGYÜTT
	férfi	nő	legfeljebb szak- munkásképző	középiskola érett- ségével	főiskola, egyetem diplomával	dohányzik	nem dohányzik	
vendéglátóipari egységben zárt térben tilos lesz dohá- nyozni	58	70	59	66	72	50	81	64
a vendéglátóiparban dolgozók is dohányfüstmentes környe- zetben dolgozhatnak majd	73	79	70	79	82	65	89	76
közoktatási intézmények teljes területén (zárt és szabad tér- ben egyaránt) tilos lesz dohá- nyozni	83	88	81	86	97	80	92	85
játszóterén tilos lesz dohá- nyozni	84	89	83	89	85	83	91	86
egészségügyi intézményben zárt térben tilos lesz dohá- nyozni	94	94	92	96	100	92	97	94
kórház területén szabad tér- ben is csak ott lehet kijelölt dohányzóhely, ahol a betegek nem közlekednek	81	89	83	86	83	80	91	85
a nemdohányzóknak plusz szabadság járjon, mert az alatt is dolgoznak, amíg a többiek cigarettáznak	33	38	31	40	33	24	52	36

Bár a válaszadók összessége nemigen tartja jellemzőnek, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak, vagy hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznának, jelentős véleménykülönbség mutatkozik ebben is dohányzók és nemdohányzók között: míg az utóbbiak nagyjából fele úgy véli, hogy ezek a kijelentések a valóságot tükrözik, a cigarettázók túlnyomó része nem tartja ezt jellemzőnek.

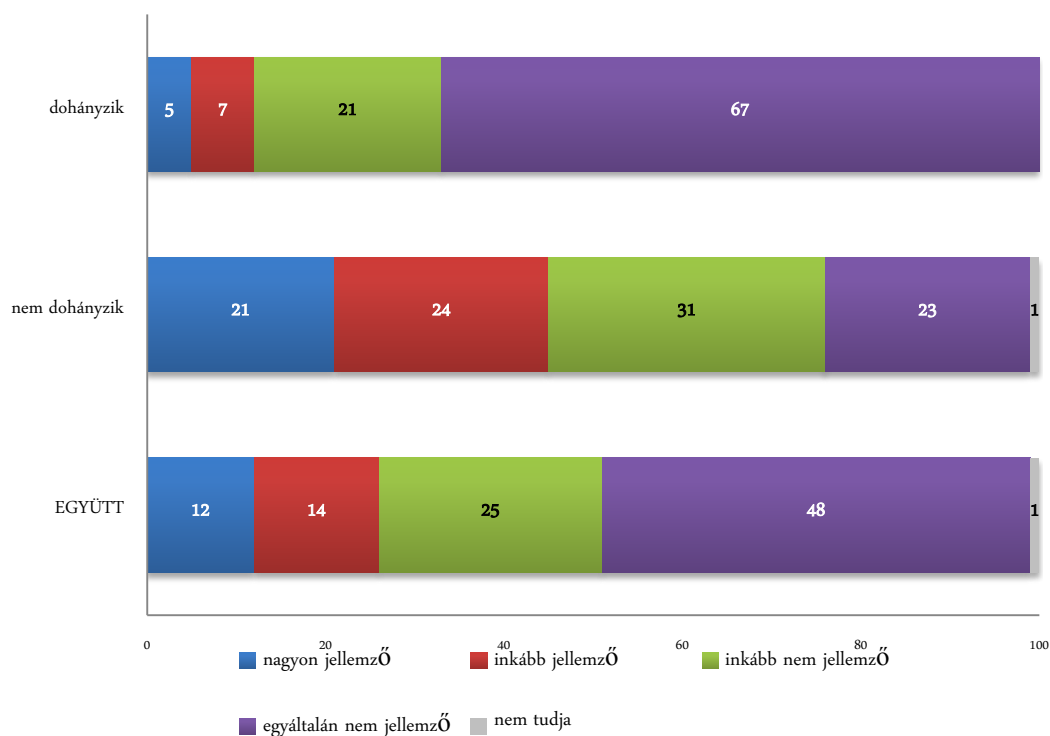
14. ábra

Mennyire jellemző, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak? (százalék)

15. ábra

Mennyire jellemző, hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznak?
(százalék)

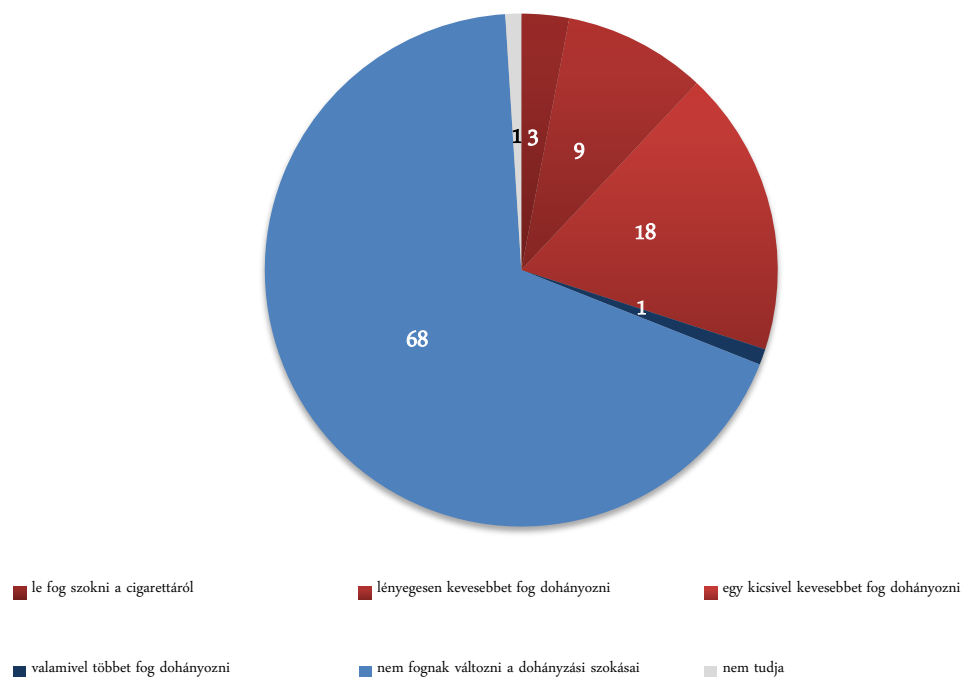

A dohányzók kétharmada úgy gondolja, hogy a szigorítás hatására egyáltalán nem fognak változni dohányzási szokásai. Közel egyötödük azonban úgy véli, hogy egy kicsivel kevesebbet fog dohányozni, közel egytizedük lényegesen kevesebbet, három százalék szerint pedig számára ez lökést jelentene a leszokáshoz.

16. ábra

A szigorítás hatására hogyan fognak változni dohányzási szokásai?

(dohányzók körében, százalék)

Ha a mai tervek valóra válnak, akkor a dolgozók körében nagyobb mértékben csökkenhet a cigarettafogyasztás, mint a vendégek körében: míg az előbbiek több mint egyharmada visszafogást tervez, a vendégek körében ez az arány csak egynegyed. A szigorításnak nagyobb hatása lehet a kevesebbet dohányzókra: a naponta legalább egy csomag cigarettát elszívók háromnegyede azt mondta, hogy nem fognak változni dohányzási szokásai, míg az ennél kevesebbet szívók egyötöde úgy gondolja, hogy egy kicsivel kevesebbet fog dohányozni, további egytizedük pedig lényegesen kevesebbet. A leszokást tervezők aránya mind a két körben 3 százalék. A szigorításnak ugyancsak valamivel nagyobb hatása lehet a nőkre, az 50 évesnél fiatalabbakra, a kevésbé iskolázottakra és a rosszabb anyagi helyzetűekre.

5. táblázat

A szigorítás hatására hogyan fognak változni egyes csoportok dohányzási szokásai (dohányzók körében, százalék)

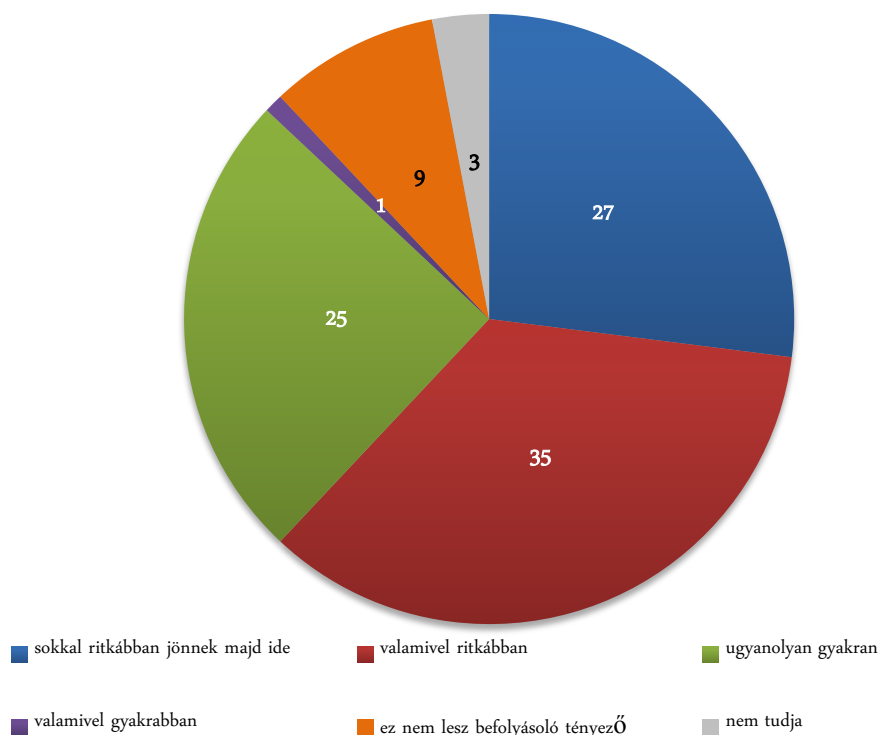
	le fog szokni a cigarettáról	lényegesen kevesebbet fog dohányozni	egy kicsivel kevesebbet fog dohányozni	valamivel többet fog dohányozni	nem fognak változni a dohányzási szokásai	nem tudja
DOLGOZÓ VAGY VENDÉG						
vendég	4	6	14	1	74	1
dolgozó	2	13	21	2	62	0
NAPI ELSZÍVOTT CIGARETTA						
kevesebb mint 20 szál	3	10	21	2	63	1
legalább 20 szál	3	8	12	0	77	0
NEM						
férfi	3	8	16	1	71	1
nő	3	11	19	2	65	0
ÉLETKOR						
18-29 éves	3	13	20	3	61	0
30-39 éves	1	11	20	0	67	1
40-49 éves	8	8	15	3	64	2
50 éves és idősebb	2	2	11	0	84	1
ISKOLAI VÉGZETTSÉG						
legfeljebb szakmunkásképző	3	11	17		68	1

középiskola érettségivel	4	8	20	1	67	0
főiskola, egyetem diplomával	0	7	0	13	80	0
SZUBJEKTÍV ANYAGI HELYZET						
rosszabb	5	8	20	1	66	1
jobb	1	11	16	2	70	0
EGYÜTT	3	9	18	1	68	1

A válaszadók mindössze egyharmada véli úgy, hogy nem lesz hatással a cigarettázó vendégforgalomra, ha zárt térben tilos lesz dohányozni a vendéglátóipari egységen belül. Valamivel több mint egynegyedük szerint sokkal ritkábban jönnek majd a dohányzó vendégek, egyharmaduk pedig az ennél enyhébb „valamivel ritkábban jönnek ide” megfogalmazást használta.

17. ábra

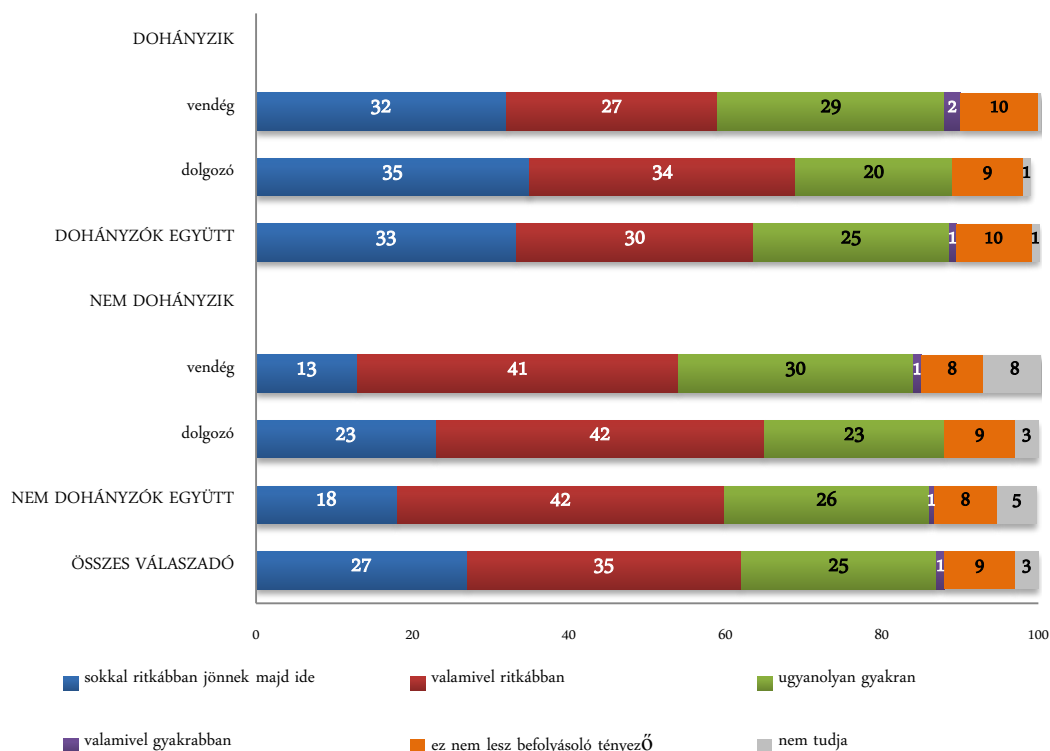
A teljes dohányzási tilalom vélt hatása a dohányzó vendégek látogatási gyakoriságára (százalék)

A dohányzók között közel kétszer akkora azok aránya, akik szerint a szigorítás után a dohányzó vendégek sokkal ritkábban fognak járni az adott vendéglátóipari egységbe, mint a nemdohányzók között. Különösen a dohányzó dolgozók között magas a pesszimizmus aránya. Ugyanakkor a nemdohányzó dolgozók is borúsabban látják a jövőt, mint a nemdohányzó vendégek. Ez utóbbiaknak mindössze 13 százaléka véli úgy, hogy sokkal ritkábban fognak jönni a dohányzó vendégek. Egyharmaduk szerint viszont nem fog változni a vendégek látogatási gyakorisága.

18. ábra

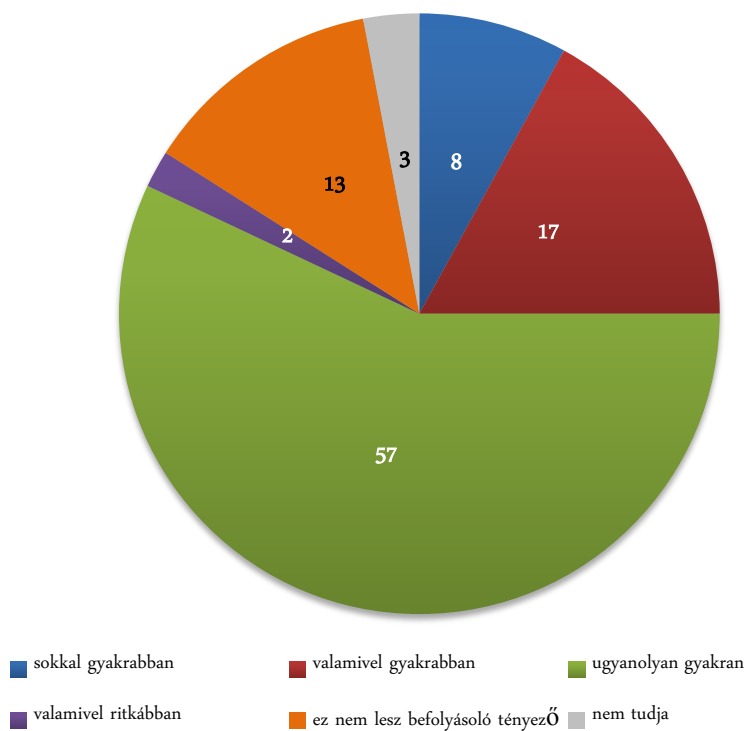
A teljes dohányzási tilalom vélt hatása a dohányzó vendégek látogatási gyakoriságára dohányzó és nemdohányzó dolgozók és vendégek körében (százalék)

A nemdohányzó vendégek látogatási szokásaira vélhetőleg még kisebb hatással lesz a szigorítás, mint a dohányzó vendégekre: a válaszadók héttizede szerint ők változatlan gyakorisággal fogják látogatni a kérdéses helyszínét a szigorítás után is.

19. ábra

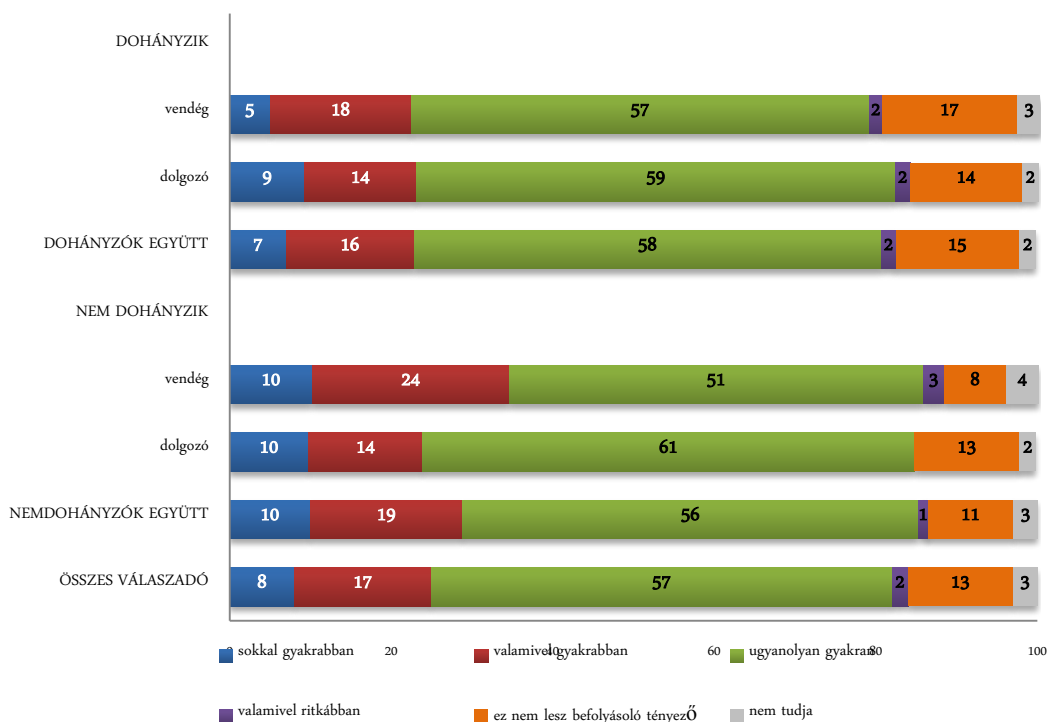
A teljes dohányzási tilalom vélt hatása a *nem* dohányzó vendégek látogatási gyakoriságára (százalék)

Dohányzók és nemdohányzók között nincs igazán véleménykülönbség abban, hogyan fog hatni a nemdohányos vendégforgalomra a szigorítás. A nemdohányzó vendégek azonban minden más csoportnál optimistábbak: egyharmaduk szerint gyakoribb lesz a hasonszőrűek látogatása.

20. ábra

A teljes dohányzási tilalom vélt hatása a nem dohányzó vendégek látogatási gyakoriságára dohányzó és nemdohányzó dolgozók és vendégek körében (százalék)

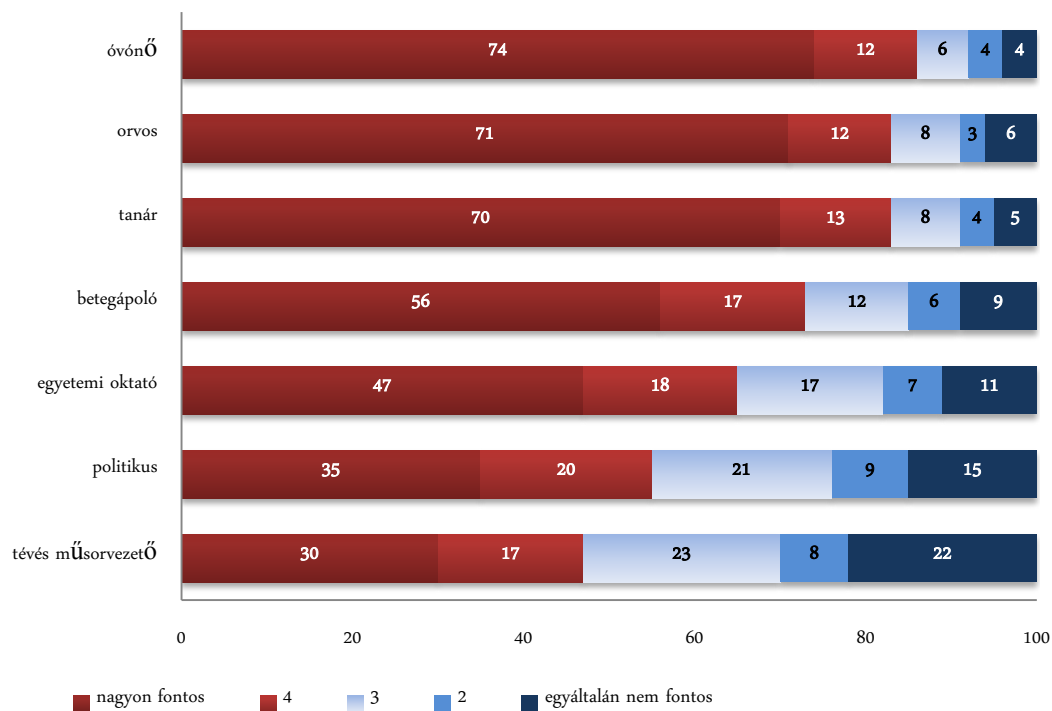

A legnagyobb szerepet az óvónők, az orvosok és a tanárok dohányzástól való tartózkodásnak tulajdonítják a válaszadók, amely szerintük fontos példát mutat. Minden egyes felsorolt foglalkozás példaértékét sokkal fontosabbnak ítélik a nemdohányzók. Az iskolázottabbak egy-két foglalkozást (pincér, színész, tévés műsorvezető) az átlagosnál fontosabbnak ítélnék, a vendégek és dolgozók között azonban nincs különbség a pincérek példájának megítélésében.

21. ábra

A személyes példamutatás fontossága egyes foglalkozásokban

(százalék)

5. Az egészségügyben érintettek mintájának leírása

A nemdohányzók védelméről szóló törvény egészségügyet érintő részeinek hatását kórházakban vizsgáltuk. A mintába összesen 22 település és budapesti kerület összesen 25 kórháza került. Az összesen 197 dolgozó felét orvosként, másik felét egyéb beosztottként, 203 válaszadót pedig betegként érinthet a törvény. A válaszadók társadalmi-demográfiai leírását az alábbi táblázatok tartalmazzák.

6. táblázat

A válaszadók társadalmi-demográfiai leírása (százalék)

	BETEG	DOLGOZÓ
NEM		
férfi	53	35
nő	47	65
ÉLETKOR		
18-29 éves	10	10
30-39 éves	16	32
40-49 éves	17	25
50 éves és idősebb	57	33
ISKOLAI VÉGZETTSÉG		
8 általános	22	3
szakmunkásképző	28	6
középiskola érettségivel	32	34
főiskola, egyetem diplomával	18	57
SZUBJEKTÍV ANYAGI HELYZET		
„a jövedelmünk nem elég a megélhetéshez, kölcsönökből élünk”	10	6
„nagyon odafigyelve épphogy csak kijövünk”	62	42
„gond nélkül kijövünk, de félretenni nem tudunk”	20	36
„kijövünk, és félre is tudunk tenni”	8	16

7. táblázat

A dolgozók foglalkozása (százalék)

igazgató	1
osztályvezető orvos	5
orvos	43
nővér, ápoló	39
betegszállító	4
takarító	2
egyéb	6

8. táblázat

A betegek foglalkozása (százalék)

felsővezető	1
középvezető	3
beosztott értelmiségi	5
egyéb szellemi, irodai dolgozó	11
munkafelügyelő, képzett szakmunkás	23
szakképzetlen fizikai munkás	6
bevásárlásért, a háztartási munkáért felelős	3
nyugdíjas, életjáradékos	41
tanuló	1
egyéb	6

6. Dohányzás a kórházban

6.1 A válaszadók dohányzási szokásai

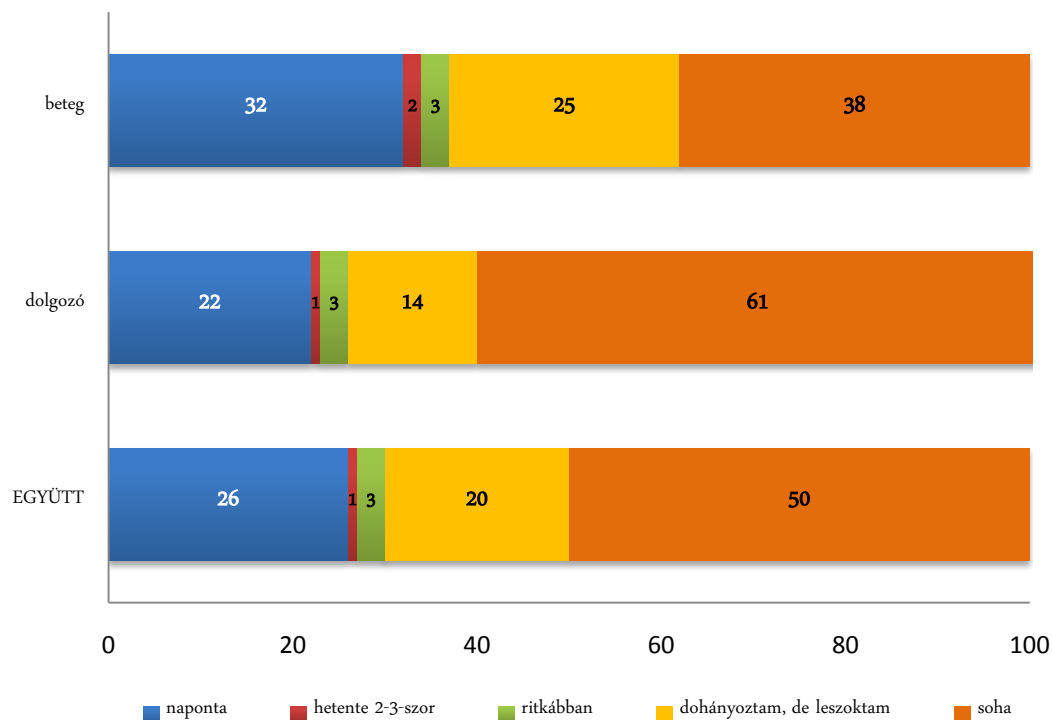
A kórházakban megkérdezett válaszadók hozzávetőleg az országos átlagnak megfelelő arányban dohányoznak: háromtizedük szokott dohányozni. Felük soha nem dohányzott, kéttizedük pedig leszokott. Egy átlagos dohányos egy héten átlagosan 69 szál cigarettát szív. Közel kilenctizedük (88 százalék) kevesebb, mint egy csomagot füstöl el naponta, egytizedük (12 százalék) pedig legalább egy dobozzal szív. A dohányzásról leszokottak átlagosan 68 hónapja, azaz több mint 5 éve nem cigarettáznak.

Úgy tűnik, hogy a kórházi dolgozók mindig is egészségtudatosabbak voltak: közel hattizedük soha életében nem dohányzott, szemben a betegek négytizedes arányával. Így a rendszeresen dohányzók aránya is sokkal alacsonyabb a dolgozók körében.

22. ábra

Milyen gyakran dohányzik?

(százalék)

A dohányzók legnagyobb része állítása szerint a legtöbbször a „dohányzásra kijelölt helyen” cigarettázik a kórházban, és ezek túlnyomó többsége (91 százalék) valóban tisztában van vele, hol a kijelölt hely. A „cigisek” közel fele szabad téren is szokott szívni.

23. ábra

Hol dohányzik a legtöbbször a kórházban?

(a dohányzók körében, százalék, N=123)

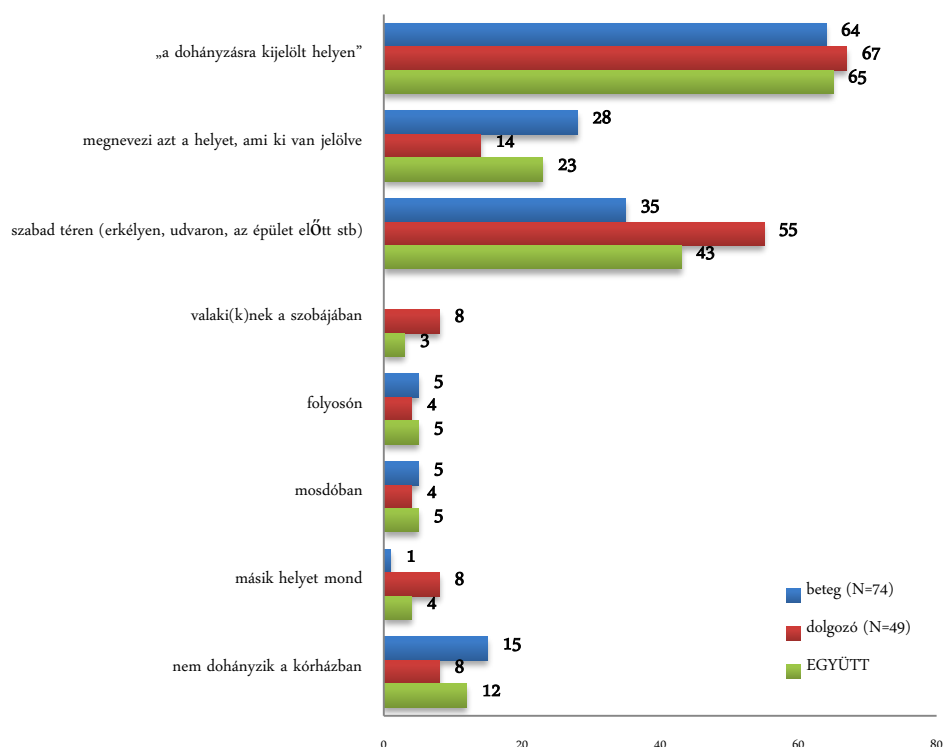

A betegek gyakrabban cigarettáznak az arra kijelölt helyen, illetve egyáltalán nem gyűjtanak rá a kórházban, a dolgozók viszont hajlamosabbak kimenni a szabadba, illetve rágyújtani valakinek a szobájában.

24. ábra

Hol dohányzik a legtöbbször a kórházban?

(a dohányzó betegek és dolgozók körében, százalék)

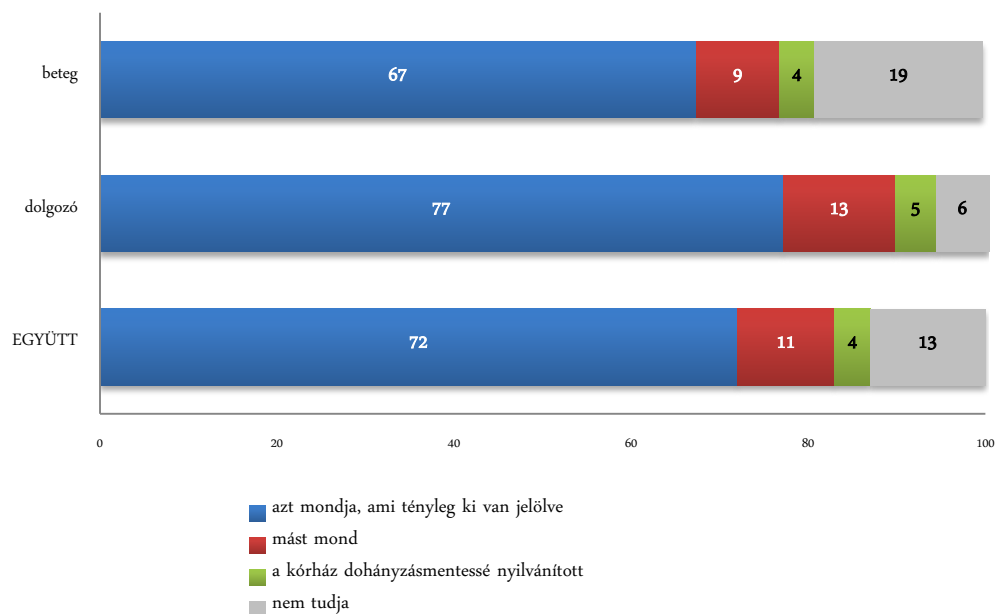

A kórházi dolgozók háromnegyede, a betegeknek pedig kétharmada jól tudja, hol van a kórházban a dohányzásra kijelölt hely. A dohányzók körében magasabb (80 százalék) azok aránya, akik helyesen tudják, hogy hol van a kijelölt hely, mint a nemdohányzók között (69 százalék). A válaszadók többsége (80 százalék) úgy véli, hogy a dohányzásra kijelölt hely a rendeltetésének megfelelő helyen van a kórházban. A dolgozók és a cigarettázók között azonban közel egynegyednyi a kijelölt hellyel elégedetlenek aránya.

25. ábra

Hol van a dohányzásra kijelölt hely a kórházban?

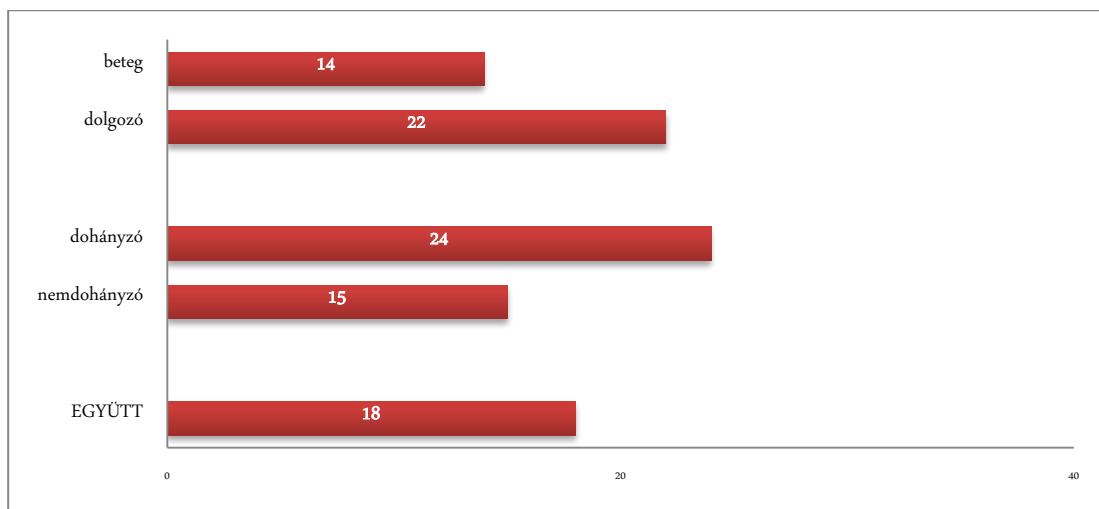
(százalék)

26. ábra

Azok aránya, akik szerint a dohányzásra kijelölt hely nem a megfelelő helyen van a kórházban

(százalék)

Az elégedetlenek két jól megkülönböztethető választípust adtak arra a kérdésre, hogy hol lenne megfelelő helyen a dohányzásra kijelölt hely: egy részük szerint különálló, zárt helyiségben kellene lennie, másik részük szerint egyáltalán nincs szükség olyan helyre a kórház területén, ahol lehet dohányozni. Ezen kívül viszonylag sok elégedetlen nem tudta megmonani, hol kellene lennie a dohányzásra kijelölt helynek.

9. táblázat

Hol lenne a dohányzásra kijelölt terület a rendeltetésének megfelelő helyen a kórházban?

(azok körében, akik szerint jelenleg nem jó helyen van)

hely	említések száma
zárt helyiségben/szellőztetéssel/ablakkal/fűtéssel lenne szükség, ahol van télen fűtés	17
a kórház területén ne legyen dohányzásra kijelölt hely, sehol	15
nem a bejáratnál/hátul jobb lenne, ahol nem olyan nagy az átmenő forgalom	9

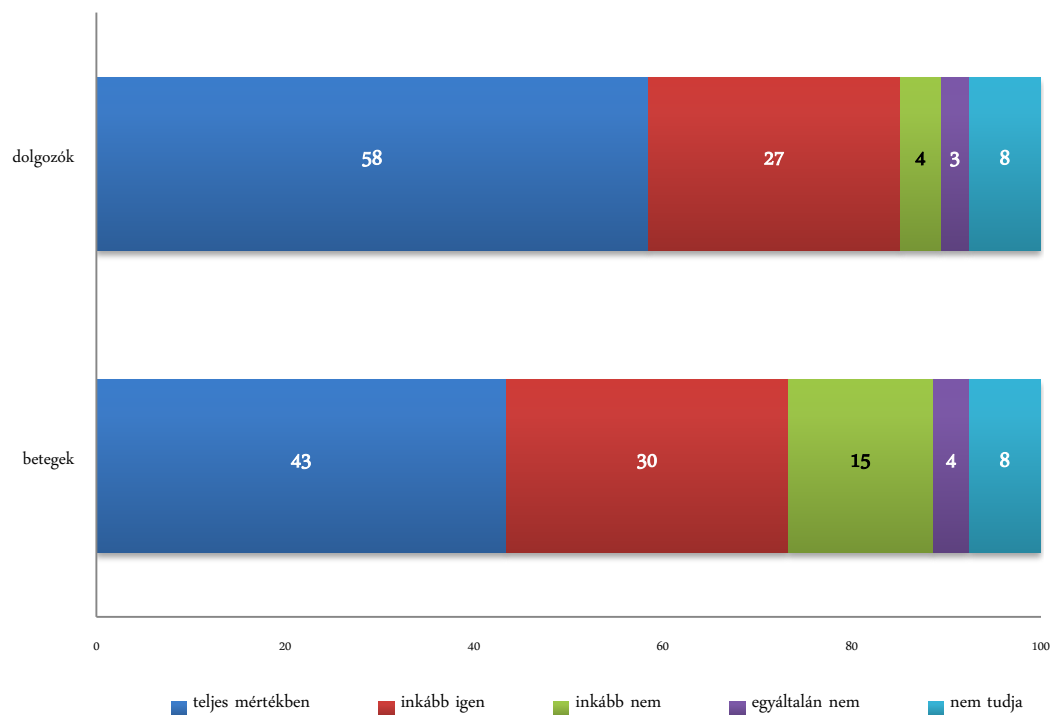
udvaron/az egész udvaron	5
tető kellene oda, ahol most van	3
emeletenként kellene mindenhová egyet	2
a ház előtt	1
az osztályon lehetne a teraszon	1
külön a betegektől, kicsit kényelmesebb körülmények között	1
minden épületnél	1
nem huzatos helyen	1
nincs rá megfelelő hely, ami megfelelne a kritériumoknak	1
nyíltabb helyen	1
pince, vagy alagsor	1
pl.: folyosó egyik sarka	1
nem tudja	14

A válaszadók többsége úgy tapasztalja, a dolgozók teljes mértékben betartják, hogy csak a kijelölt helyen szabad dohányozni. A betegekről viszont csak alig valamivel több mint négytizedük gondolja ezt, és közel egyötödük szerint a betegek inkább nem tartják be ezt a szabályt.

27. ábra

Tapasztalata szerint mennyire tartják be a dolgozók és a betegek, hogy csak a kijelölt helyen szabad dohányozni?

(százalék)

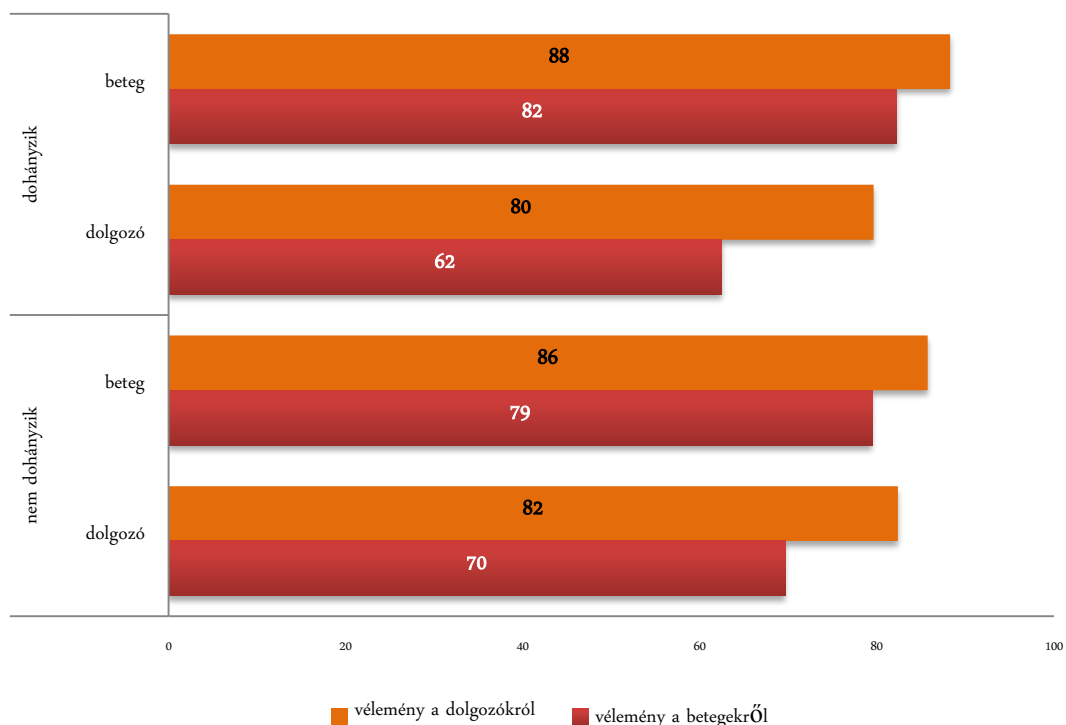

A betegek szabálykövetéséről dohányzók és nemdohányzók, dolgozók és betegek egyaránt kevésbé vannak meggyőződve. A betegek cigarettázási szokásairól a legrosszabb véleménynel a dohányzó dolgozók vannak, míg a dolgozókat a cigiző betegek látják a leginkább szabálytartónak.

28. ábra

Tapasztalata szerint mennyire tartják be a dolgozók és a betegek, hogy csak a kijelölt helyen lehet dohányozni?

(100 fokú skála átlagai*)

*100=teljes mértékben, 1=egyáltalán nem

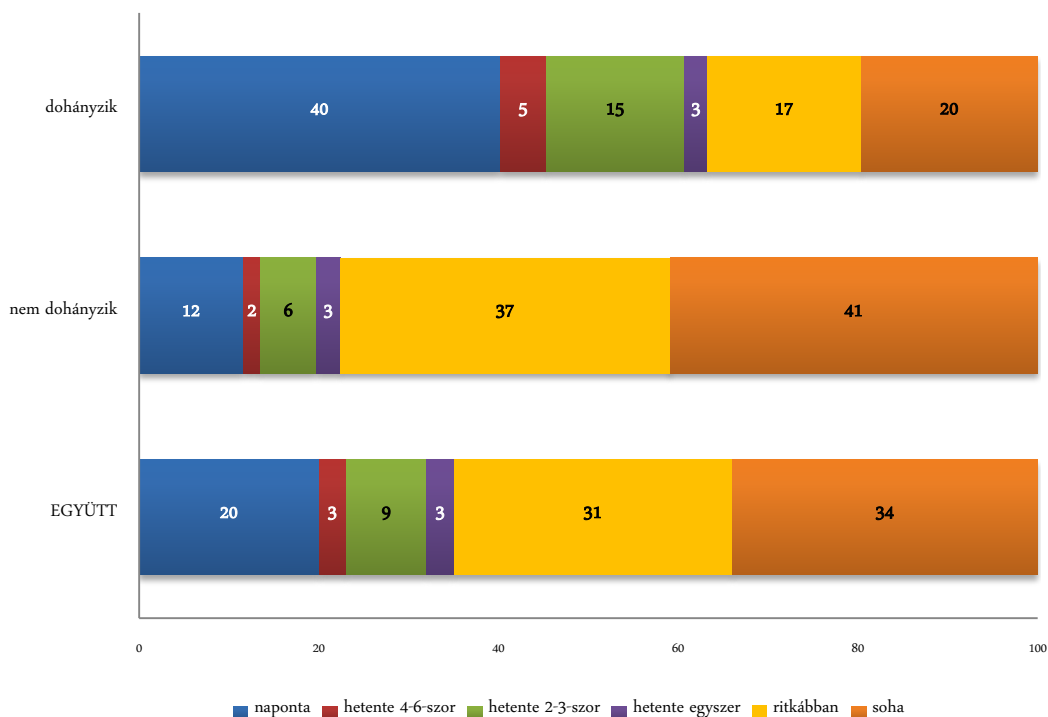
6.2 A környezet dohányzási szokásai

Míg a cigarettázók négytizede naponta tölt időt más, éppen dohányzó ember társaságában, addig a nemdohányzóknak mindössze 12 százaléka kényszerül erre napi gyakorisággal. A dohányzók közel kétharmada (63 százalék) hetente legalább egyszer van más cigarettázókkal együtt, míg a nemdohányzók között ez az arány egynegyed (23 százalék).

29. ábra

Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényszerül időt tölteni?

(százalék)

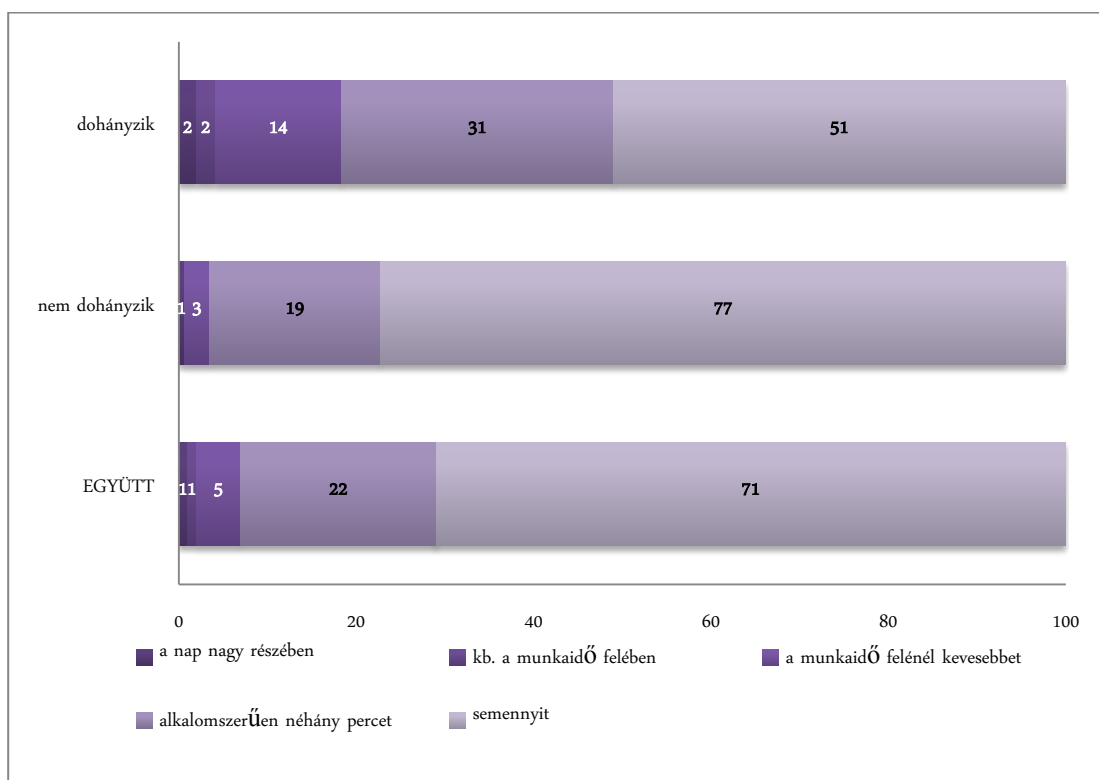

A dolgozók héttizedének egyetlen percet sem kell dohányzók környezetében tölteni a munkahelyén. A nemdohányzó dolgozók körében ez az arány még magasabb. De a dohányzó dolgozóknak sem kell más cigisektől sokat szenvedniük: mindössze 4 százalék azok aránya, akik legalább a munkaidő felében dohányosok körében vannak, 14 százalékuk ennél kevesebbet, 31 százalékuk alkalmasszerűen néhány percet. A dohányzó dolgozók felének azonban legfeljebb a saját füstjét kell elviselnie.

30. ábra

Munkavégzés közben naponta mennyi időt kényszerül (más) éppen cigarettázó emberek környezetében tölteni?

(dolgozók körében, százalék)

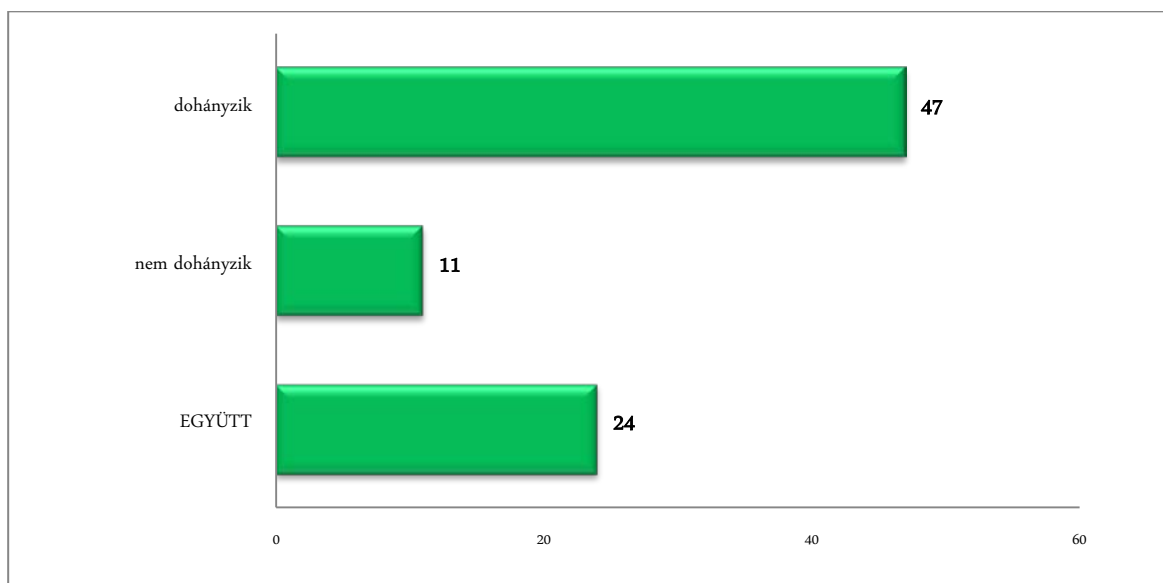

A betegek 24 százalékának, naponta átlagosan 36 percet kell dohányzó emberek környezetében töltenie. A dohányzó betegek közül majdnem minden második, átlagosan napi 46 percet van más dohányosok körében, míg a nemdohányzó betegek 11 százaléka, naponta átlagosan 13 percen keresztül kényszerül erre.

31. ábra

Azoknak a betegeknek az aránya, akikkel előfordul, hogy a kórházban (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényserülnek időt tölteni

(betegek körében, százalék)

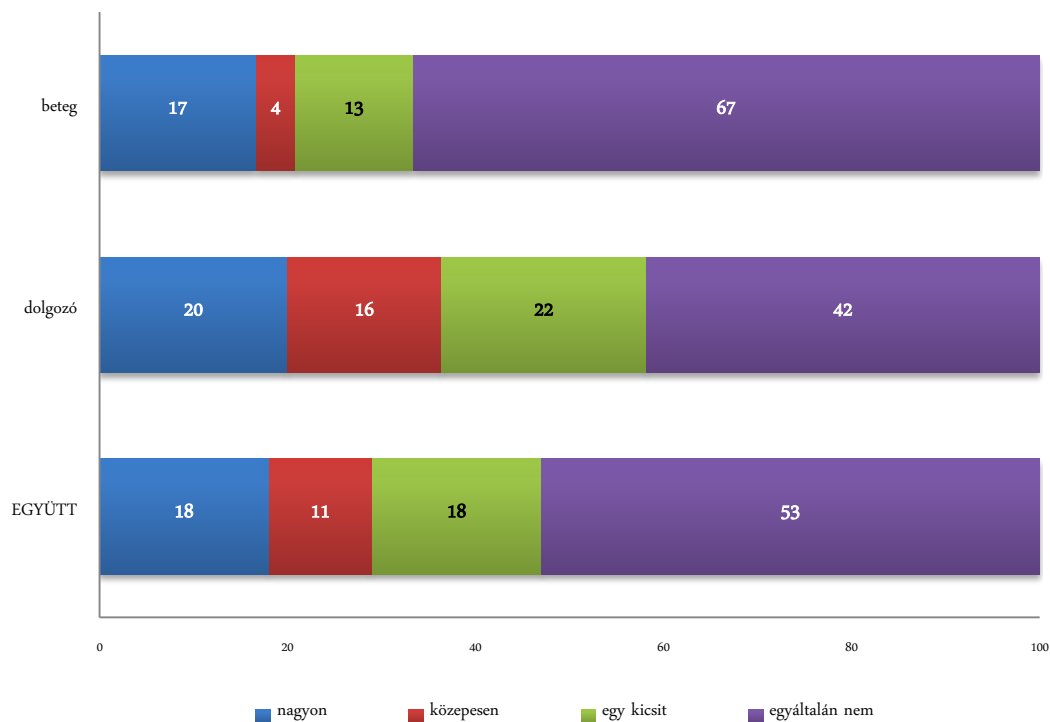
6.3 A dohányzók megítélése

A dolgozókat jobban zavarja, hogy dohányoznak körülöttük a kórházban, mint azokat a betegeket, akikkel előfordul ilyesmi. Körükben egyötöd azok aránya, akiket ez nagyon, további 16 százalékot pedig közepesen zavar. A betegek kétharmadát egyáltalán nem zavarja, hogy cigarettáznak körülöttük.

32. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül a kórházban?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=103; százalék)

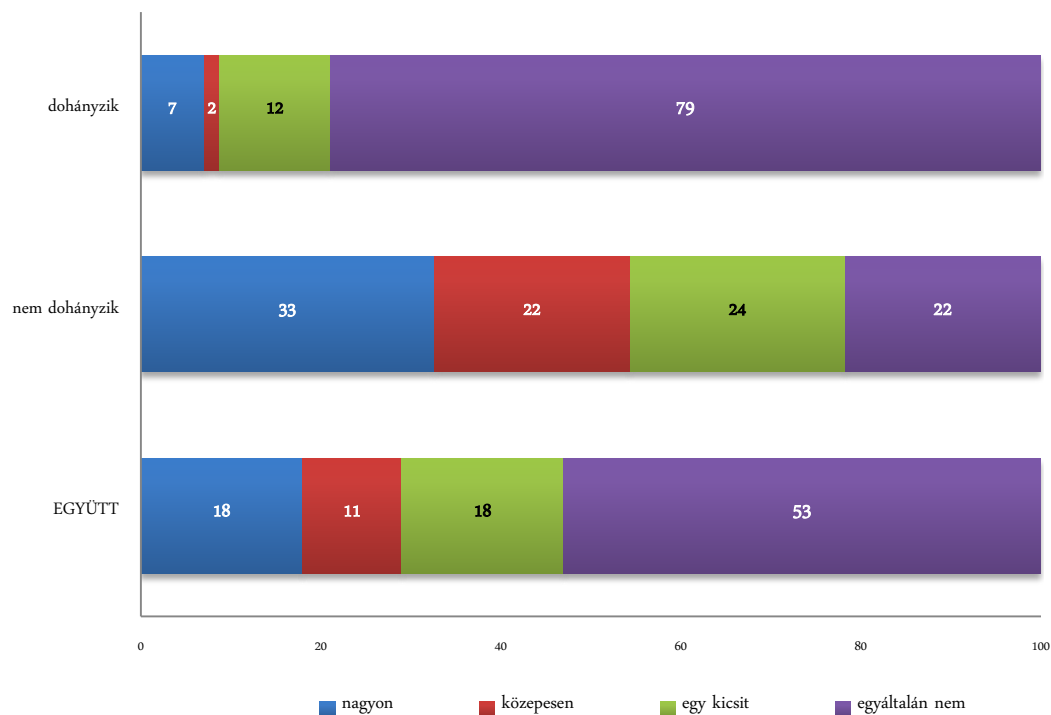

Az igazi vízválasztó dohányzók és nemdohányzók között van ebben a tekintetben: az előbbiek több mint háromnegyedét egyáltalán nem zavarja a dohányos környezet, az utóbbiak egyharmadát viszont nagyon is zavarja ez.

33. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül a kórházban?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=103; százalék)

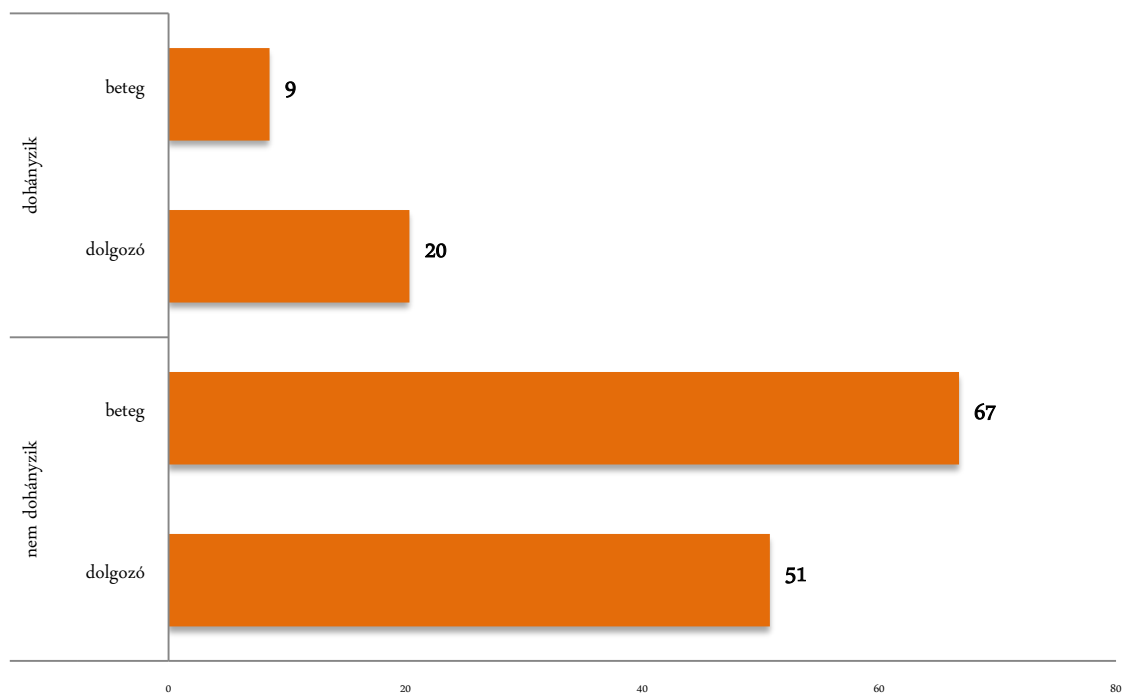

A legjobban a nemdohányzó betegeket zavarják a körülöttük cigarettázók. Ugyanakkor a dohányzó dolgozókat jobban zavarja ez, mint a dohányzó betegeket.

34. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül a kórházban?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni; 100 fokú skála átlagai*)

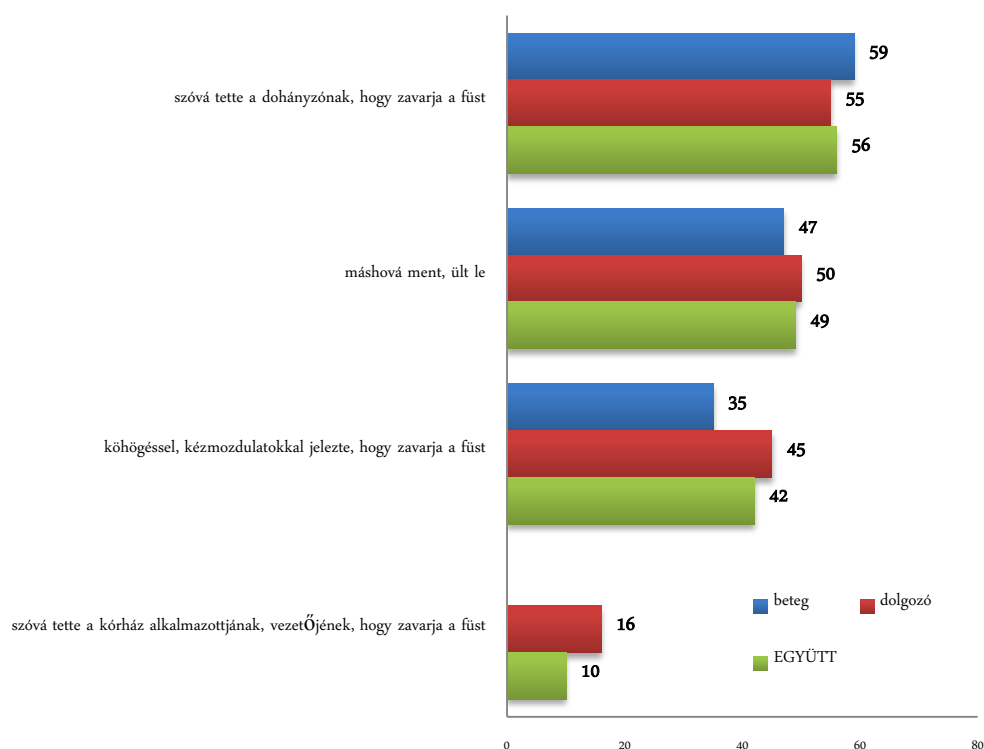
*100=nagyon zavarja, 1=egyáltalán nem zavarja

Nagyrésze (88 százalék) azoknak, akiket zavarnak a körülötte cigarettázók, tettek már valamit ez ellen. A leggyakoribb, hogy szóvá teszik a dohányzónak vagy cselekvéssel, köhögéssel, kézmozdulattal jelzik, hogy zavarja őket a füst.

35. ábra

Előfordult-e már, hogy...?

(azok körében, akiket zavarnak a körülöttük cigarettázók, N=48; százalék)

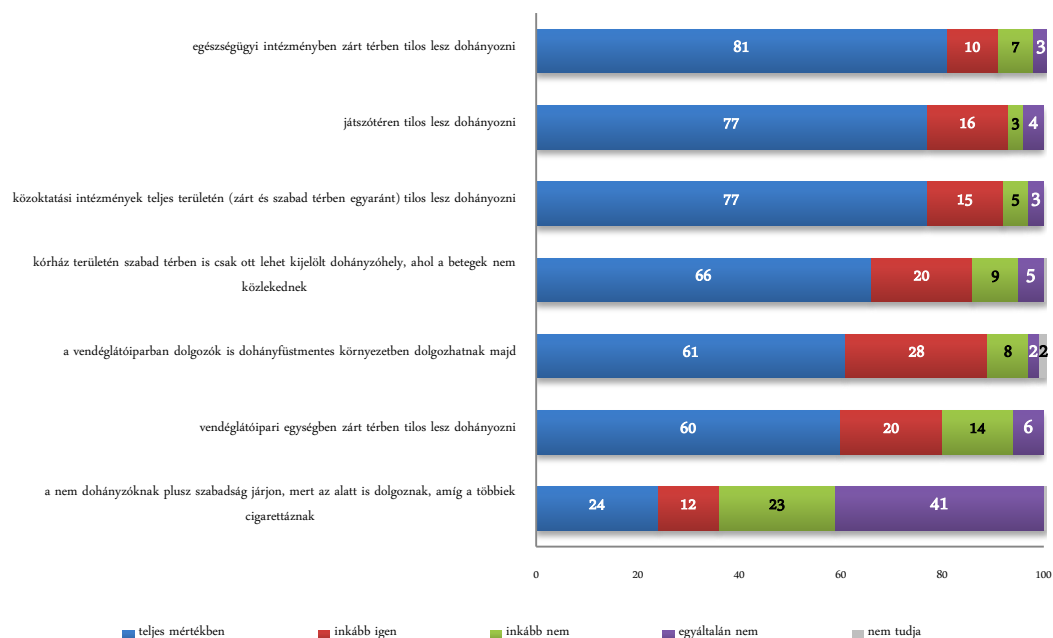
7. Vélemények a dohányzás szabályozásáról

Az egészségügyben érintettek a leginkább az egészségügyben és a közoktatásban szigorítanak tovább a dohányzást, a legkevésbé pedig (azon kívül, hogy plusz szabadság járjon a nemdohányzóknak) azt támogatják, hogy a vendéglátóipari egységben zárt térben is tilos legyen dohányozni. Ugyanakkor (a többlet szabadságon kívül) a többség a szigorítás minden elemét teljes mértékben támogatja.

36. ábra

A módosított szabályozás egyes elemeinek támogatása

(százalék)

A szigorítás támogatásában a legnagyobb véleménykülönbség a dohányzók és a nem-dohányzók között van: míg utóbbiak az összes szigorítást (a plusz szabadság kivételével) nagymértékben támogatják, a dohányzók némileg visszafogottabbak. Különösen, ami a vendéglátóhely zárt terében való dohányzás tiltását, illetve a kórház területét érintő szabályozást illeti. Dolgozók és betegek között nincs véleménykülönbség ebben a tekintetben, csakúgy, ahogy a különböző életkori csoportok és a nemek között sincs.

10. táblázat

A szabályozás szigorítása egyes elemeinek támogatása néhány csoportban

(100 fokú skála átlagai: 100=teljes mértékben támogatja, 1=egyáltalán nem támogatja. Szürke háttérrel azok a csoportok, ahol a különbség szignifikáns)

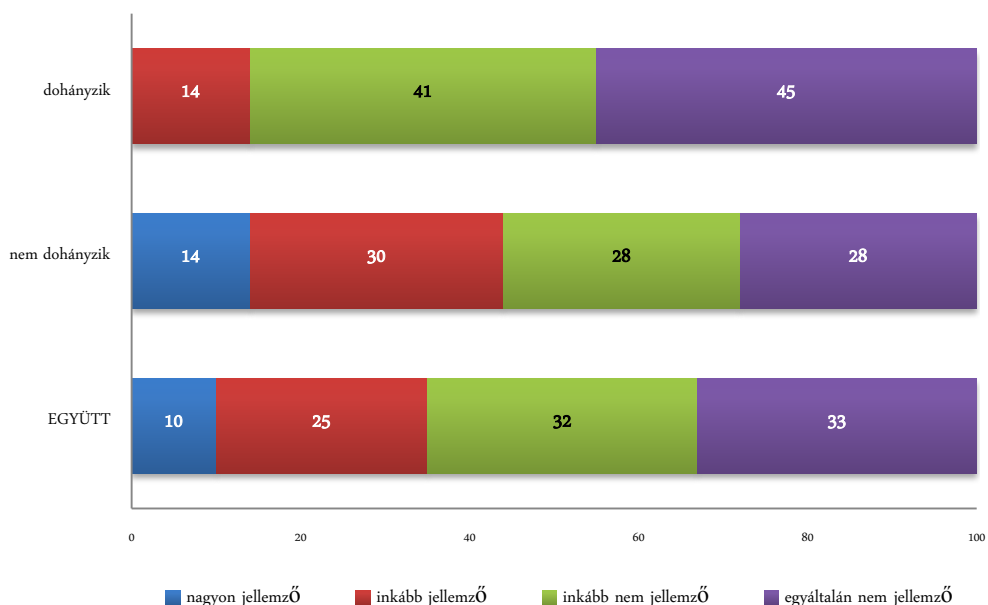
	DOHÁNYZÁS		ISKOLAI VÉGZETTSÉG			EGYÜTT
	dohányzik	nem dohányzik	legfeljebb szakmunkás-képző	középiskola érettségivel	főiskola, egyetem diplomával	
egészségügyi intézményben zárt térben tilos lesz dohányozni	78	94	88	87	93	89
kórház területén szabad térben is csak ott lehet kijelölt dohányzóhely, ahol a betegek nem közlekednek	66	90	75	83	88	82
vendéglátóipari egységben zárt térben tilos lesz dohányozni	62	85	72	77	84	78
a vendéglátóiparban dolgozók is dohányfüstmentes környezetben dolgozhatnak majd	73	88	77	84	89	84
közoktatási intézmények teljes területén (zárt és szabad térben egyaránt) tilos lesz dohányozni	85	91	85	89	92	89

játszótéren tilos lesz dohányozni	81	92	84	89	93	89
a nem dohányzóknak plusz szabadság járjon, mert az alatt is dolgoznak, amíg a többiek cigarettáznak	28	45	42	40	39	40

Bár a válaszadók összességének körülbelül egyharmada tartja jellemzőnek, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak vagy hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznának, jelentős véleménykülönbség mutatkozik ebben is dohányzók és nemdohányzók között: míg az utóbbiak négytized körüli aránya úgy véli, hogy ezek a kijelentések a valóságot tükrözik, a cigarettázók túlnyomó része nem tartja ezt jellemzőnek.

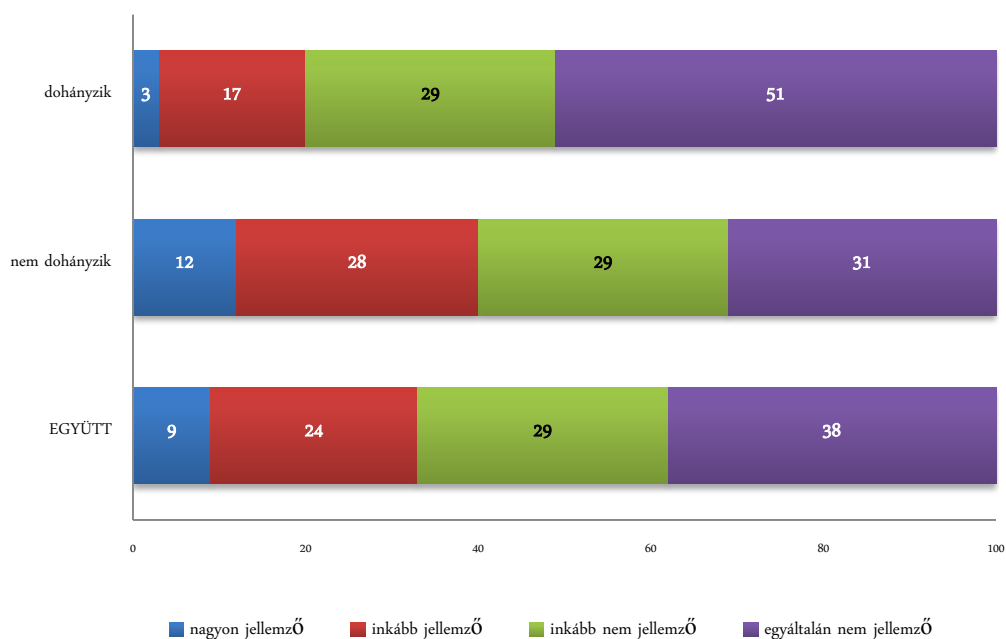
37. ábra

Mennyire jellemző, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak? (százalék)

38. ábra

Mennyire jellemző, hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznak?
(százalék)

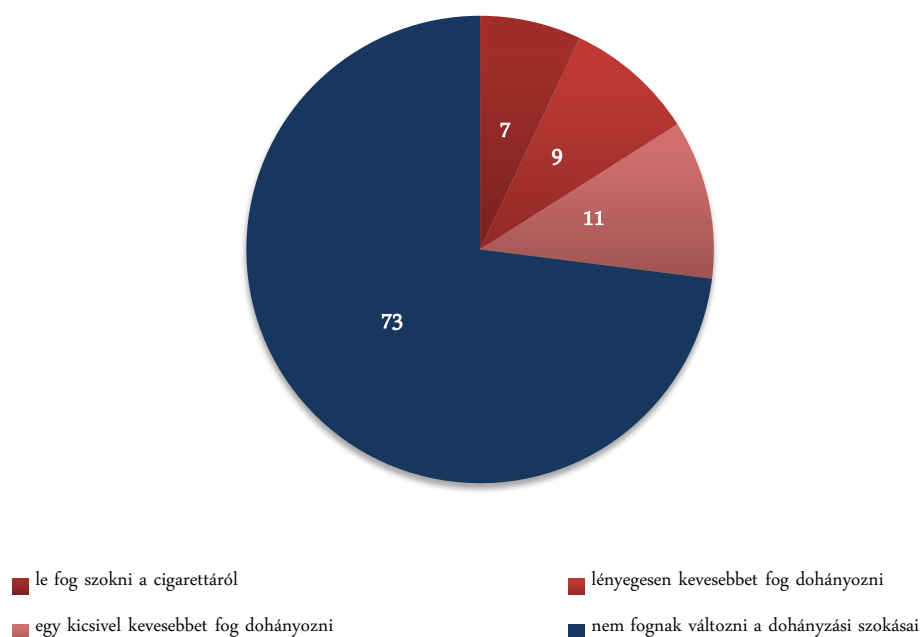

A dohányzók közel háromnegyede úgy gondolja, hogy a szigorítás hatására egyáltalán nem fognak változni dohányzási szokásai. Egyötödük azonban úgy véli, hogy valamivel kevesebbet fog dohányozni: egytizedük lénygesen, további egytizedük pedig egy kicsivel. Hét százalék azt állítja, hogy a szigorítás hatására leszokna a cigarettáról.

39. ábra

A szigorítás hatására hogyan fognak változni dohányzási szokásai?

(dohányzók körében, százalék)

Ha a mai tervek valóra válnak, akkor a folyamatosan érintett dolgozók körében nagyobb mértékben csökkenhet a cigarettafogyasztás, mint a kórházi tartózkodásban nagyobbbrészt csak átmenetileg érintett betegek körében: míg az előbbiek közel egyharmada visszafogást tervez, a betegek körében ez az arány csak egynegyed. A szigorításnak nagyobb hatása lehet a kevesebbet dohányzókra: a naponta több mint 10 szálát szívók háromnegyede azt mondta, hogy nem fognak változni dohányzási szokásai, míg az ennél kevesebbet szívók kéttizede úgy gondolja, hogy kevesebbet fog dohányozni, további egytizedük pedig a leszokást tervezi. A szigorításnak ugyancsak valamivel nagyobb hatása lehet a nőkre és a jobb anyagi helyzetűekre.

11. táblázat

A szigorítás hatására hogyan fognak változni egyes csoportok dohányzási szokásai
(dohányzók körében, százalék)

	le fog szokni a cigaret- táról	kevesebbet fog do- hányozni	nem fognak változni a dohányzási szokásai
BETEG VAGY DOLGOZÓ			
beteg	5	19	76
dolgozó	8	23	69
NAPI ELSZÍVOTT CIGARETTA			
legfeljebb 10 szál	10	21	69
több mint 10 szál	2	20	78
NEM			
férfi	3	23	74
nő	10	18	72
SZUBJEKTÍV ANYAGI HELYZET			
rosszabb	5	22	73
jobb	11	18	71
EGYÜTT	7	20	73

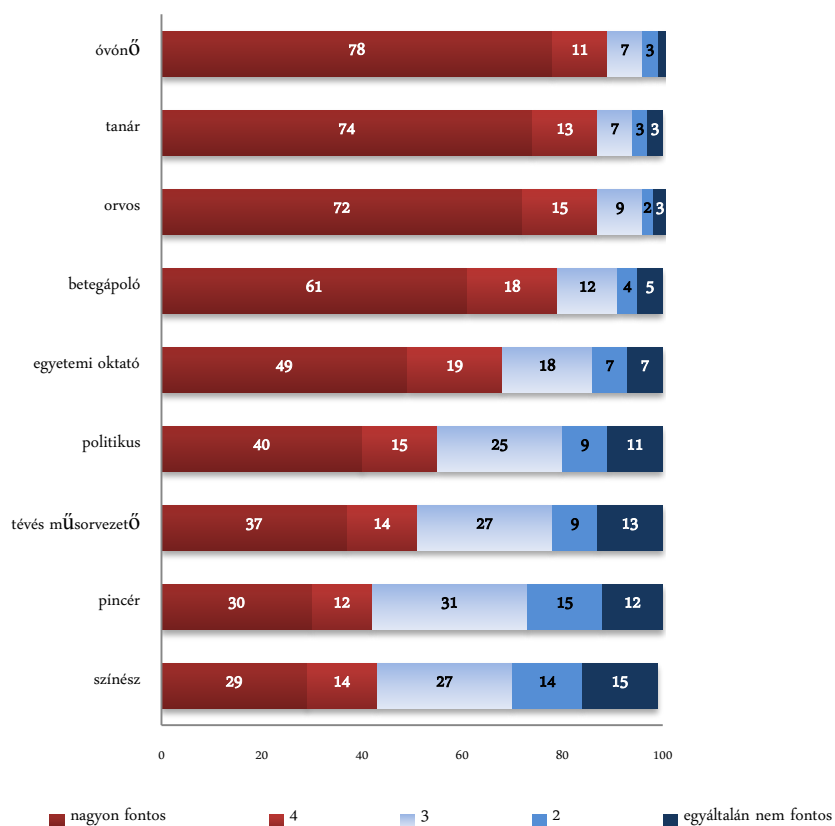
A legnagyobb szerepet az óvónők, a tanárok és az orvosok nemdohányzásának tulajdonítják a válaszadók, amely szerintük fontos példát mutat. Minden egyes felsorolt foglalkozás példaértékét sokkal fontosabbnak ítélik a nemdohányzók. A kórházi dolgozók az

átlagosnál fontosabbnak ítélik az orvos, a betegápoló, az egyetemi oktató, a tanár és az óvónő példamutatását. Az iskolázottabbak pedig az egyetemi oktató, a tanár, az óvónő, a pincér, a színész és a tévés műsorvezető szerepét is fontosabbnak tartják.

40. ábra

A személyes példamutatás fontossága egyes foglalkozásokban

(százalék)

8. A közoktatásban érintettek mintájának leírása

A nemdohányzók védelméről szóló törvény közoktatást érintő részeinek hatását 43 település és budapesti kerület 16 középiskolájában, 19 általános iskolájában és 15 óvodájában vizsgáltuk. A Medián kérdezőbiztosai összesen 200 közoktatásban dolgozó személyt kérdeztek meg: 112 tanárt, 17 tanítót, 56 óvónőt és 12 igazgatót. A válaszadók társadalmi-demográfiai leírását az alábbi táblázatok tartalmazzák.

12. táblázat

A válaszadók társadalmi-demográfiai leírása (százalék)

NEM	
férfi	14
nő	86
ÉLETKOR	
25-39 éves	30
40-49 éves	45
50 éves és idősebb	25
„a jövedelmünk nem elég a megélhetéshez, kölcsönökből élünk”	2
„nagyon odafigyelve épphogy csak kijövünk”	53
„gond nélkül kijövünk, de félretenni nem tudunk”	37
„kijövünk, és félre is tudunk tenni”	8

13. táblázat

A dolgozók foglalkozása (százalék)

igazgató	6
tanár	56
tanító	9
óvónő	28
egyéb	1

9. Dohányzás a munkahelyen

9.1 A válaszadók dohányzási szokásai

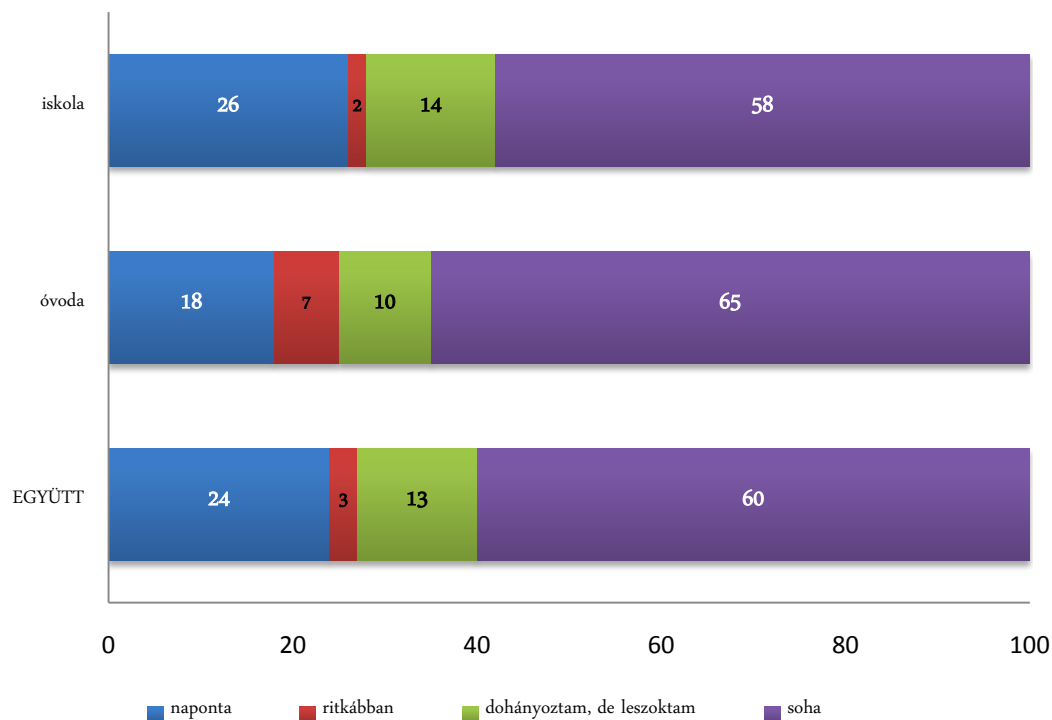
A közoktatási intézmények dolgozóinak egynegyede naponta szokott dohányozni, hattizedük soha nem dohányzott, 13 százalék pedig leszokott. Egy átlagos dohányos egy héten átlagosan 69 szál cigarettát szív. Több mint felük (56 százalék) legfeljebb 10 szálát füstöl el naponta, másik közel felük (44 százalék) ennél többet. A dohányzásról leszokottak átlagosan 44 hónapja, azaz közel négy éve nem cigarettáznak.

Úgy tűnik, hogy az óvodai dolgozók mindig is távolságtartóbbak voltak a cigarettával: kétharmaduk soha életében nem dohányzott, szemben az iskolában dolgozók kevesebb, mint hattizedes arányával. Így a rendszeresen dohányzók aránya is némileg alacsonyabb az óvónők körében.

41. ábra

Milyen gyakran dohányzik?

(százalék)

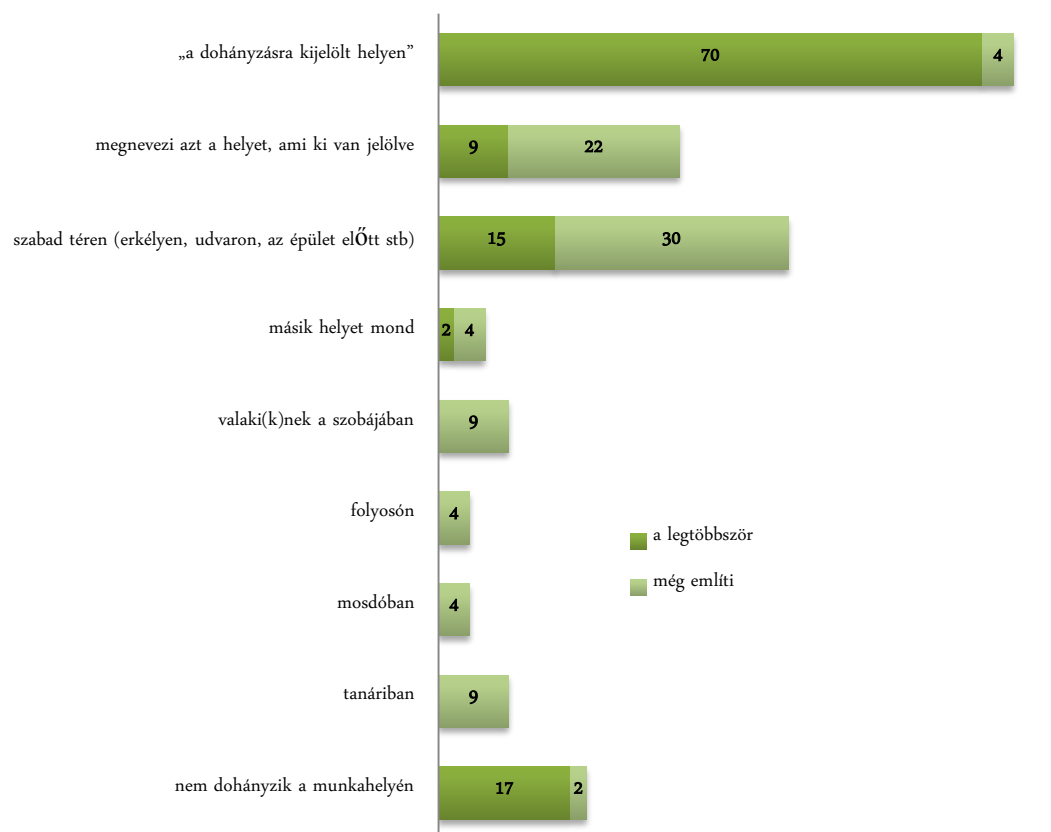

A dohányzók legnagyobb része állítása szerint a legtöbbször a „dohányzásra kijelölt helyen” cigarettázik a munkahelyén, és ezek mindegyike valóban tisztában van vele, hol a kijelölt hely. A „cigisek” majdnem fele szabad téren is szokott szívni.

42. ábra

Hol dohányzik a legtöbbször a munkahelyén?

(a dohányzók körében, százalék, N=54)

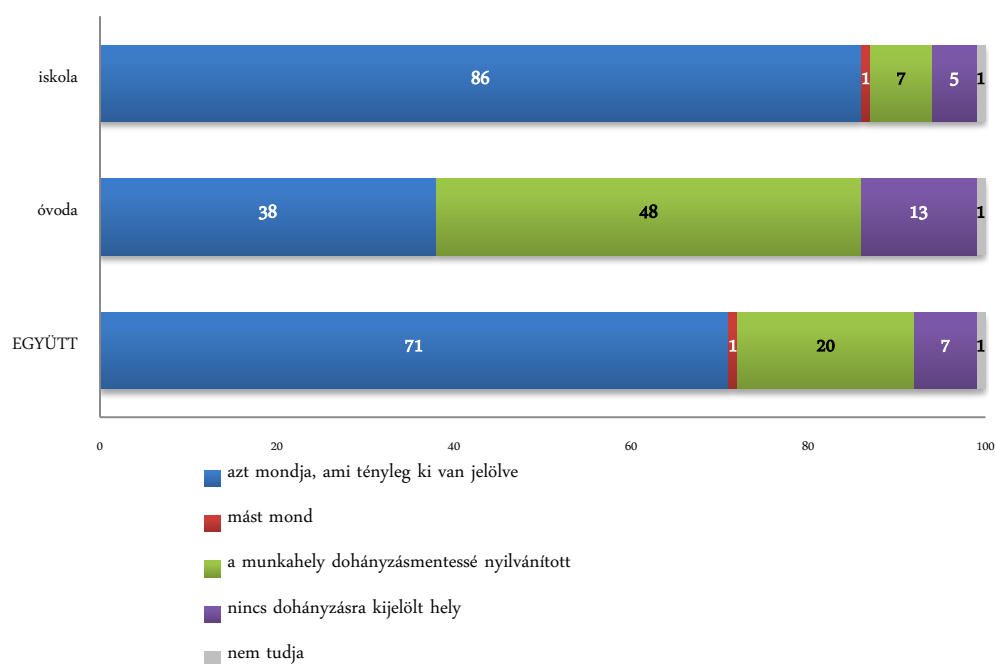
A felkeresett óvodák közel fele, az iskoláknak pedig 7 százaléka dohányzásmentessé nyilvánított. Ahol van ilyen dohányzásra kijelölt hely, ott (három, nemdohányzó válaszadó kivételével) mindenki tudja, hogy az hol van.

A válaszadók többsége (86 százaléka) úgy véli, hogy a dohányzásra kijelölt hely a rendeltetésének megfelelő helyen van az intézményben. A cigarettázók között azonban jóval több a kijelölt hellyel elégedetlenek aránya.

43. ábra

Hol van a dohányzásra kijelölt hely az intézményben?

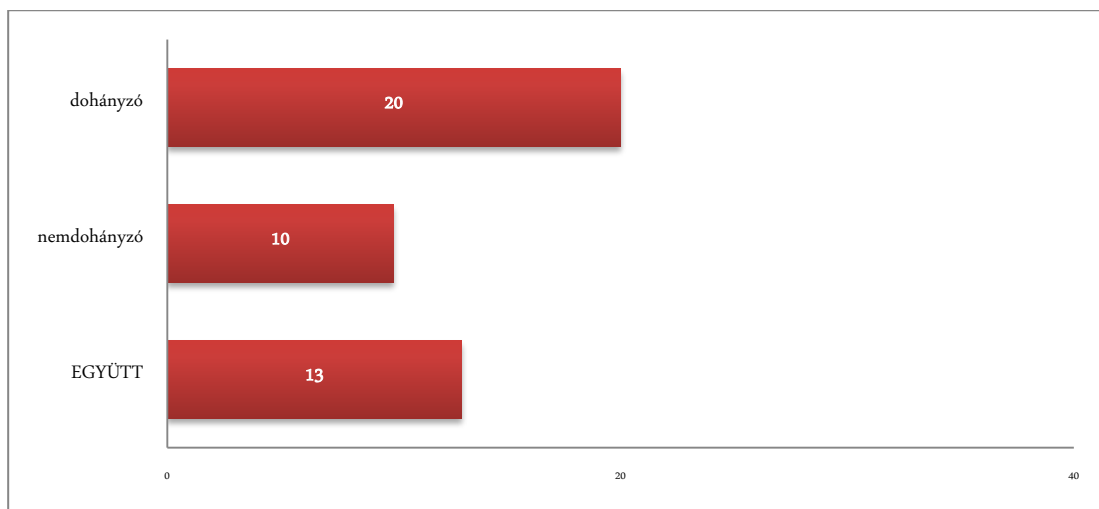
(százalék)

44. ábra

Azok aránya, akik szerint a dohányzásra kijelölt hely nem a megfelelő helyen van a kórházban

(százalék)

Az elégedetlenek egyharmada azt mondja, hogy az udvaron kellene kijelölni a dohányzó helyet, két fő szerint ezzel ellentétben egy külön helyiségben kellene cigarettázni, három fő szerint egyáltalán sehol nem lenne ilyenre szükség, két fő pedig azt szeretné, ha távolabb lenne a nemdohányzóktól. Ezen kívül viszonylag sok elégedetlen nem tudta megmondani, hol kellene lennie a dohányzásra kijelölt helynek.

14. táblázat

Hol lenne a dohányzásra kijelölt a rendeltetésének megfelelő helyen a kórházban?
(azok körében, akik szerint jelenleg nem jó helyen van, N=19)

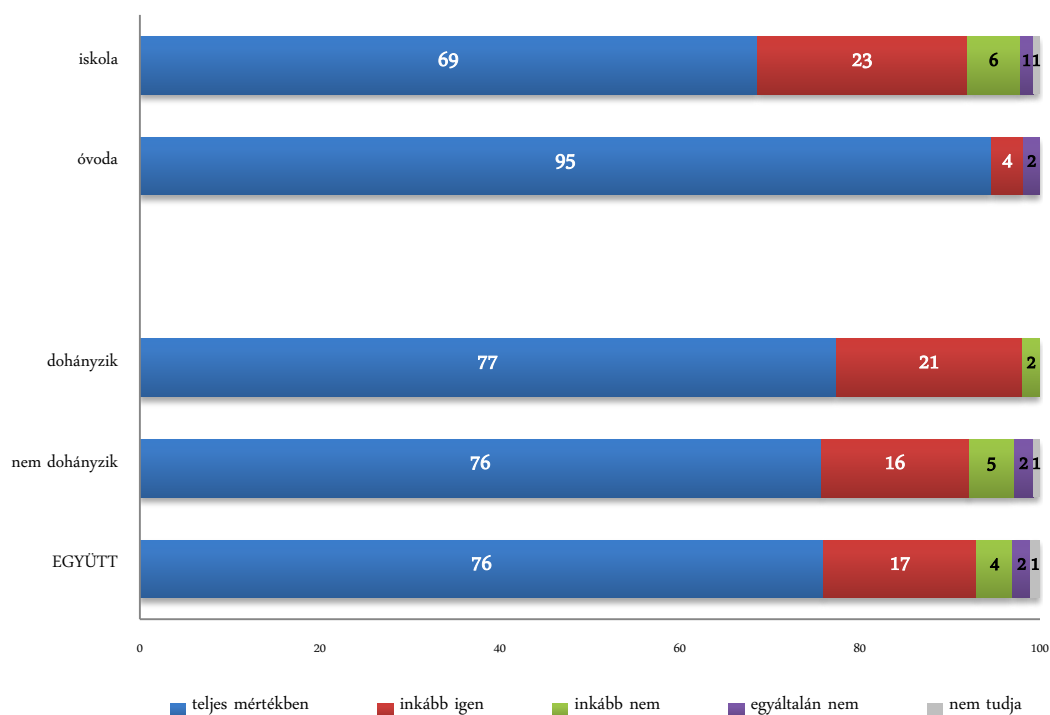
hely	említések száma
udvaron	5
az épületen belül/külön szobában	2
sehol	3
egy nemdohányzóktól távolabb helyen/ahol a nem-dohányzók nem járnak keresztül	2
nem tudja	7

A válaszadók többsége úgy tapasztalja, hogy a dolgozók teljes mértékben betartják, hogy csak a kijelölt helyen lehet dohányozni. Az óvodákban majdnem teljes az egyetértés ebben a tekintetben, mindössze egy válaszadó tud olyan dolgozóról, aki egyáltalán nem tartja be ezt a szabályt. Az iskolai dolgozók 6 százaléka tapasztalja, hogy inkább nem jellemző, hogy a kijelölt helyen dohányoznának, 1 százalékuk szerint pedig egyáltalán nem jellemző ez. Dohányzók és nemdohányzók között nincs jelentős különbség ebben a tekintetben.

45. ábra

Tapasztalata szerint mennyire tartják be az intézmény dolgozói, hogy csak a kijelölt helyen lehet dohányozni?

(százalék)

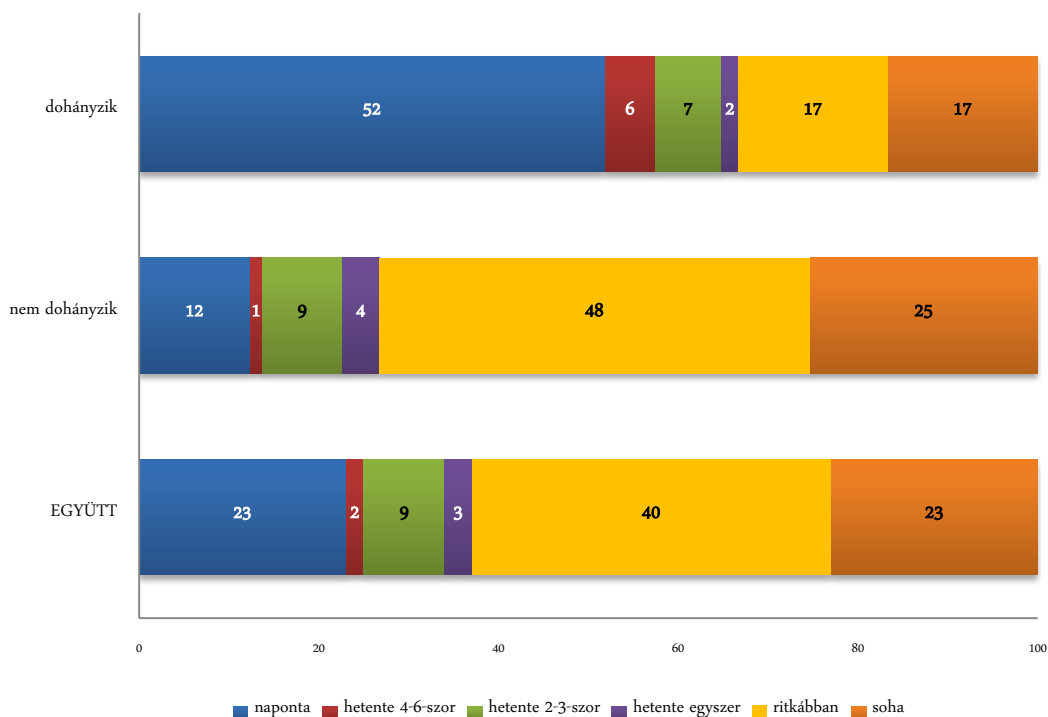
9.2 A környezet dohányzási szokásai

Míg a cigarettázók fele naponta tölt időt más, éppen dohányzó ember társaságában, addig a nemdohányzóknak mindössze 12 százaléka kényszerül erre napi gyakorisággal. A dohányzók kétharmada (67 százalék) hetente legalább egyszer van más cigarettázókkal együtt, míg a nemdohányzók között ez az arány egynegyed (26 százalék).

46. ábra

Milyen gyakran fordul elő Önnel, hogy (más) éppen cigarettázó emberek környezetében kényszerül időt tölteni?

(százalék)

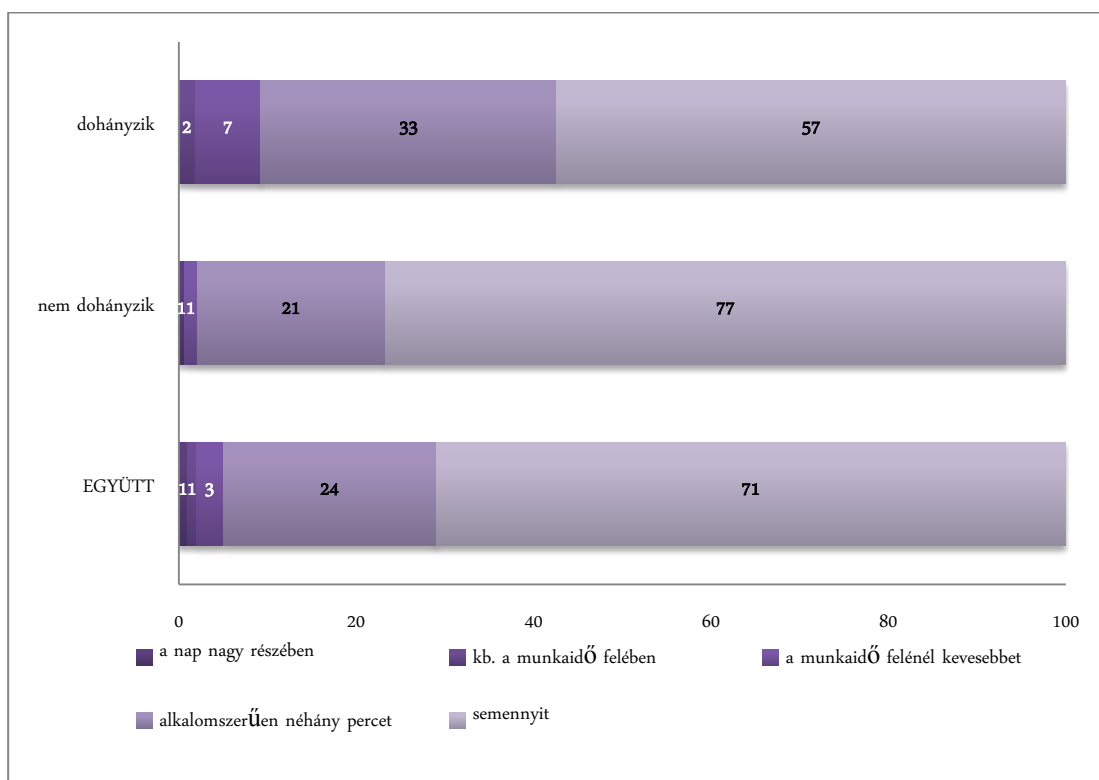

A közoktatásban dolgozók héttizedének egyetlen percet sem kell dohányzók környezetében tölteni a munkahelyén. A nemdohányzó dolgozók körében ez az arány még magasabb. De a dohányzó dolgozóknak sem kell más cigisektől sokat szenvedniük: mindössze 2 százalék azok aránya, akik a munkaidő felében dohányosok körében vannak, 7 százalékuk ennél kevesebbet, egyharmaduk alkalmasszerűen néhány percet. A dohányzó dolgozók több mint felének azonban legfeljebb a saját füstjét kell elviselnie. Mindössze egy óvodai dolgozóval fordul elő, hogy alkalmasszerűen néhány percet dohányzó ember környezetében kell töltenie.

47. ábra

Munkavégzés közben naponta mennyi időt kényszerül (más) éppen cigarettázó emberek környezetében tölteni?

(dolgozók körében, százalék)

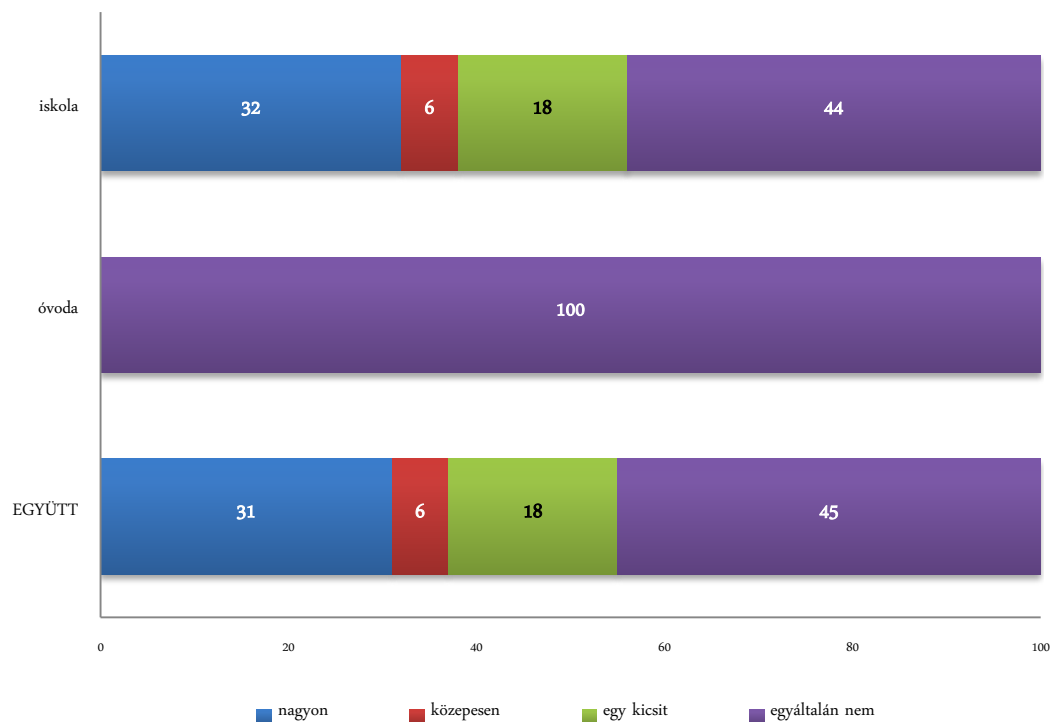
9.3 A dohányzók megítélése

Azt az egy óvodai dolgozót, aki körül szoktak dohányozni, ez egyáltalán nem zavarja. Az iskolai dolgozók egyharmadát nagyon, hat százalékát közepesen zavarják a körülötte dohányzók. Négytizedüket viszont egyáltalán nem bántja ez.

48. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül a munkahelyén?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=51; százalék)

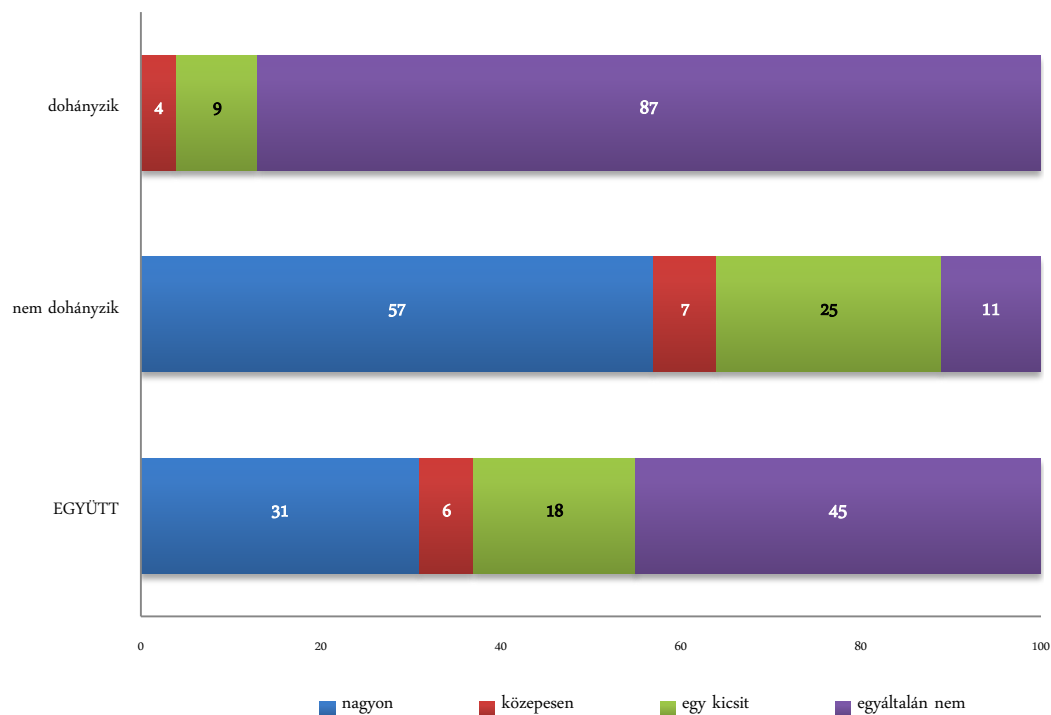

Az igazi vízválasztó dohányzók és nemdohányzók között van ebben a tekintetben: az előbbiek közel kilenctizedét egyáltalán nem zavarja a dohányos környezet, az utóbbiak közel hattizedét viszont nagyon is zavarja ez.

49. ábra

Mennyire zavarja, hogy cigarettáznak Ön körül a kórházban?

(azok körében, akik körül szoktak cigarettázni, N=51; százalék)

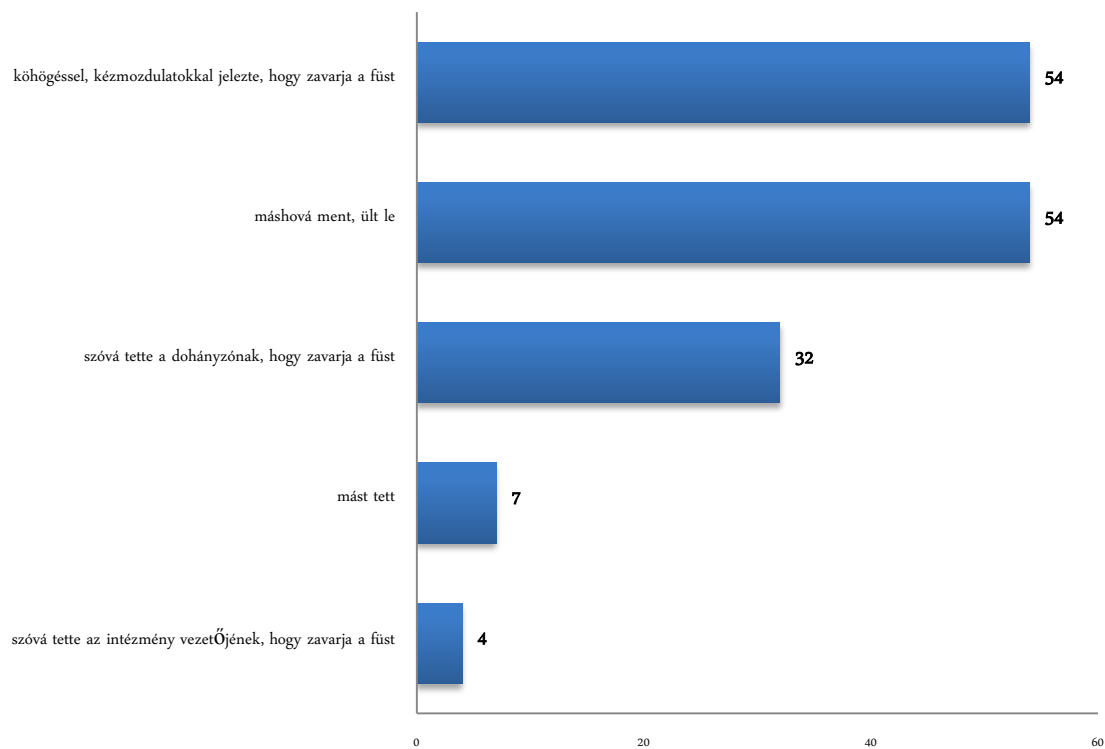

Azoknak, akiket zavarják a körülötte cigarettázók nagy része (89 százalék) tett már valamit ez ellen. A leggyakoribb, hogy köhögéssel, kézmozdulattal, cselekvéssel jelzik, hogy zavarja őket a füst.

50. ábra

Előfordult-e már, hogy...?

(azok körében, akiket zavarnak a körülötte cigarettázók, N=28; százalék)

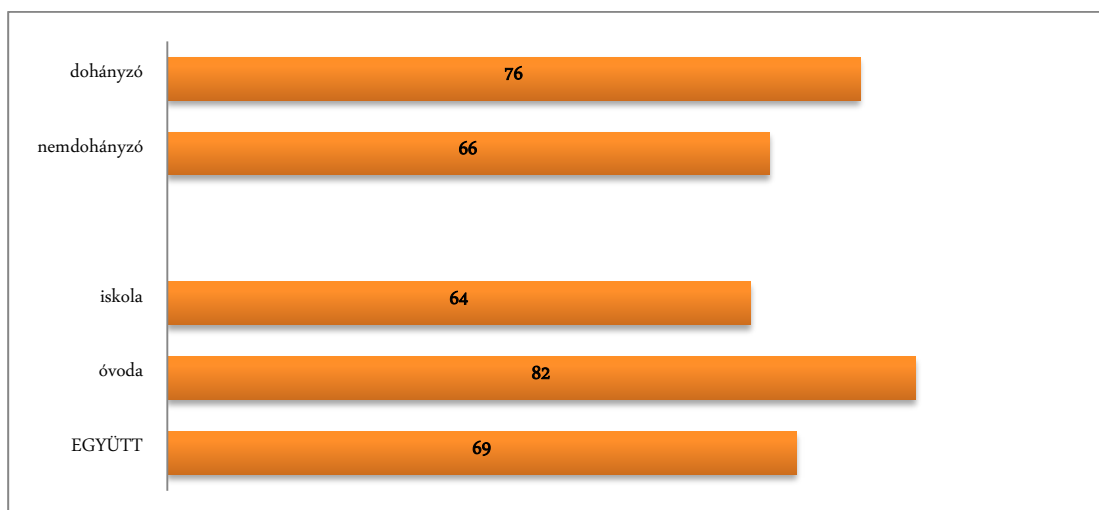
10. Vélemények a dohányzás szabályozásáról

A közoktatási dolgozók közel héttizede hallott a dohányzás szabályozásának szigorításáról. Többen hallottak a szigorításról a dohányzók és az óvodákban dolgozók közül.

51. ábra

Azok aránya, akik hallottak a dohányzás szabályozásának szigorításáról

(százalék)

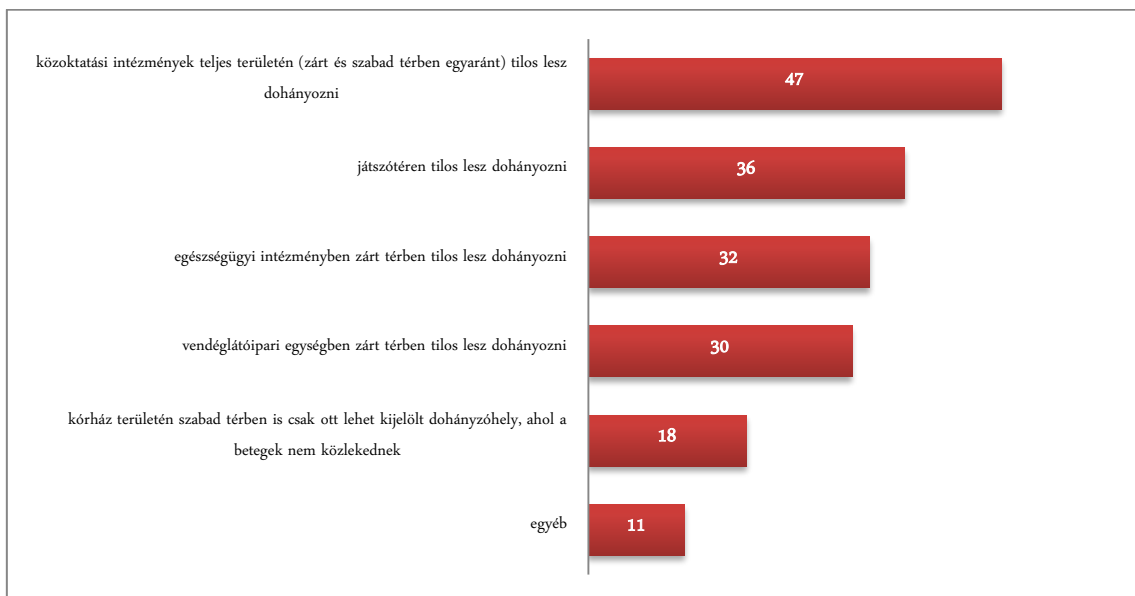

A válaszadók 66 százalék meg is tudott nevezni legalább egyet a tervezett változtatásokból. Átlagosan 2,6 szigorítást tudtak fejből mondani, a legismertebb a válaszadók mindegyikét érintő, a közoktatási intézményekre vonatkozó szigorítás.

52. ábra

A módosított szabályozás egyes elemeinek spontán ismerete

(százalék)

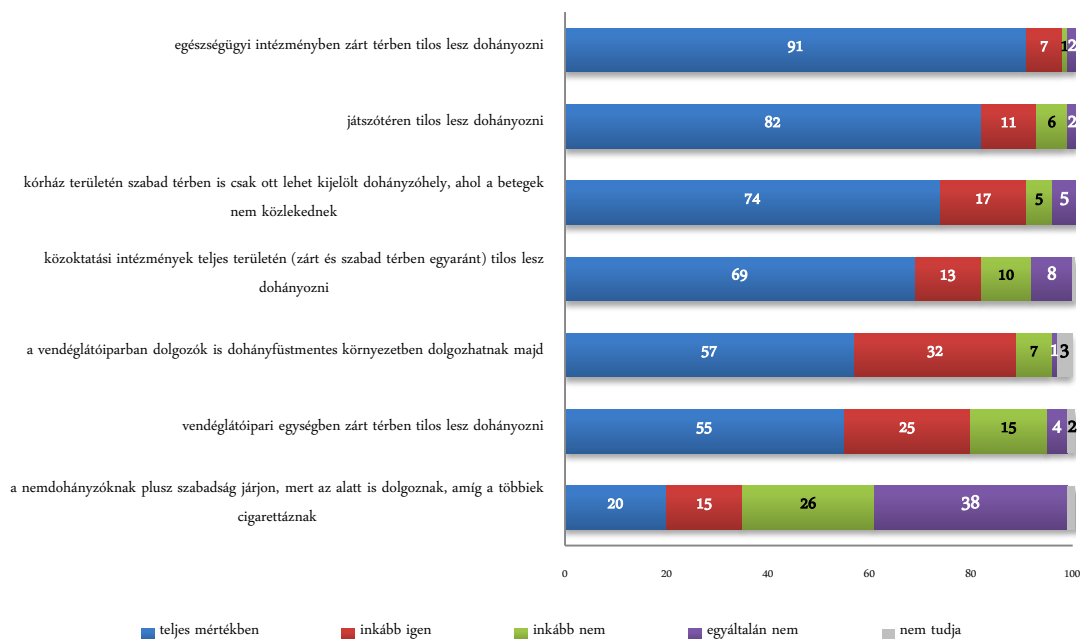
A közoktatásban érintettek a leginkább az egészségügyben (és a játszótéren) szigorítanák tovább a dohányzást, a legkevésbé pedig (azon kívül, hogy plusz szabadság járjon a nemdohányzóknak) azt támogatják, hogy a vendéglátóipari egységben zárt térben is tilos legyen dohányozni. Ugyanakkor (a többlet szabadságon kívül) a többség a szigorítás minden elemét teljes mértékben támogatja.

Az egyes elemek támogatását nem befolyásolja azok spontán ismerete.

53. ábra

A módosított szabályozás egyes elemeinek támogatása

(százalék)

A szigorítás támogatásában a legnagyobb véleménykülönbség a dohányzók és a nemdohányzók között van: míg utóbbiak az összes szigorítást (a többlet szabadság kivételével) nagymértékben támogatják, a dohányzók némileg visszafogottabbak. Különösen, ami a közoktatási intézményekben és a vendéglátóhely zárt terében való dohányzás tiltását illeti. Az óvodákban dolgozók nagyobb mértékben támogatják a játszótéri füstölés betiltását.

15. táblázat

A szabályozás szigorítása egyes elemeinek támogatása néhány csoportban

(100 fokú skála átlagai: 100=teljes mértékben támogatja, 1=egyáltalán nem támogatja.

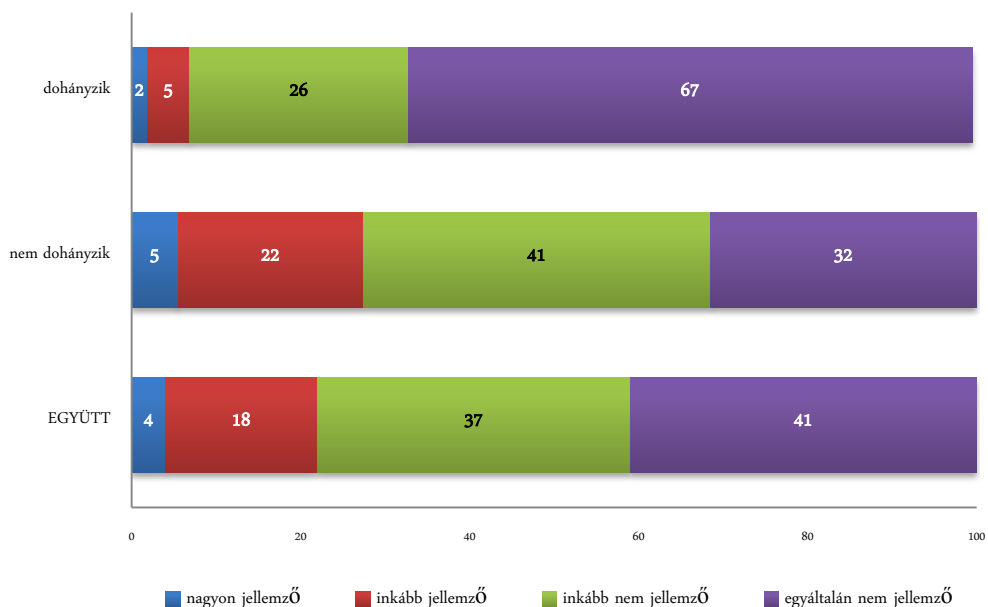
Szürke háttérrel azok a csoportok, ahol a különbség szignifikáns)

	DOHÁNYZÁS		INTÉZMÉNY		EGYÜTT
	dohányzik	nem dohányzik	iskola	óvoda	
közüoktatási intézmények teljes területén (zárt és szabad térben egyaránt) tilos lesz dohányozni	53	92	79	86	81
játszótéren tilos lesz dohányozni	82	94	88	97	91
egészségügyi intézményben zárt térben tilos lesz dohányozni	88	98	95	97	96
kórház területén szabad térben is csak ott lehet kijelölt dohányzóhely, ahol a betegek nem közlekednek	80	89	86	88	86
vendéglátóipari egységben zárt térben tilos lesz dohányozni	56	86	76	82	78
a vendéglátóiparban dolgozók is dohányfüstmentes környezetben dolgozhatnak majd	67	89	81	87	83
a nem dohányzóknak plusz szabadság járjon, mert az alatt is dolgoznak, amíg a többiek cigarettáznak	25	45	38	44	40

Bár a válaszadók összességének körülbelül egyötöde tartja jellemzőnek, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak, vagy hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznának, jelentős véleménykülönbség mutatkozik ebben is dohányzók és nemdohányzók között: míg az utóbbiak egynegyed körüli aránya úgy véli, hogy ezek a kijelentések a valóságot tükrözik, a cigarettázók túlnyomó része nem tartja ezt jellemzőnek.

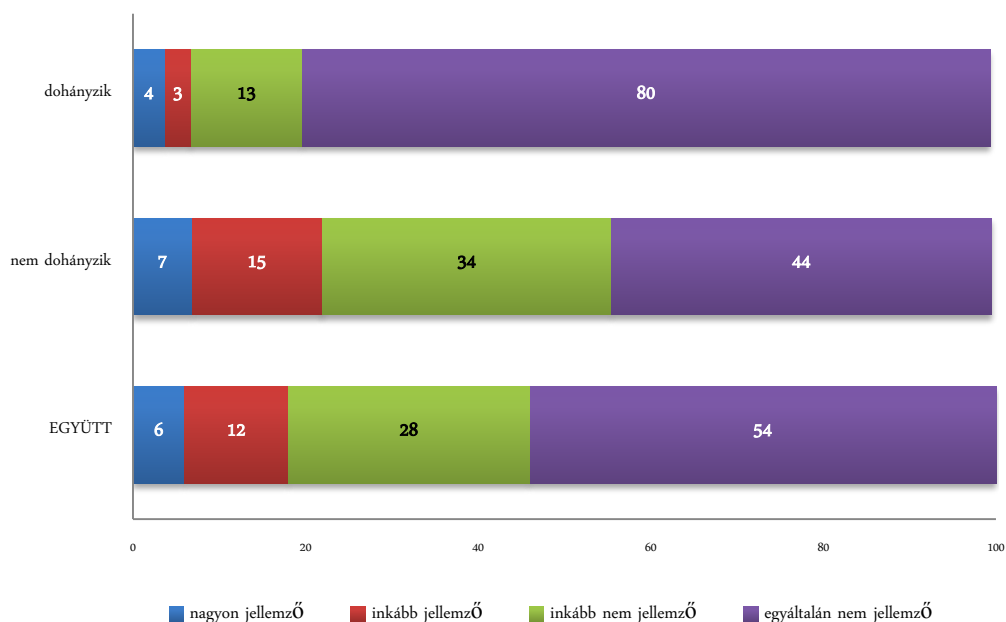
54. ábra

Mennyire jellemző, hogy a dohányosok a munkavégzés rovására cigarettáznak? (százalék)

55. ábra

Mennyire jellemző, hogy a nemdohányzók sokszor a dohányzók helyett is dolgoznak? (százalék)

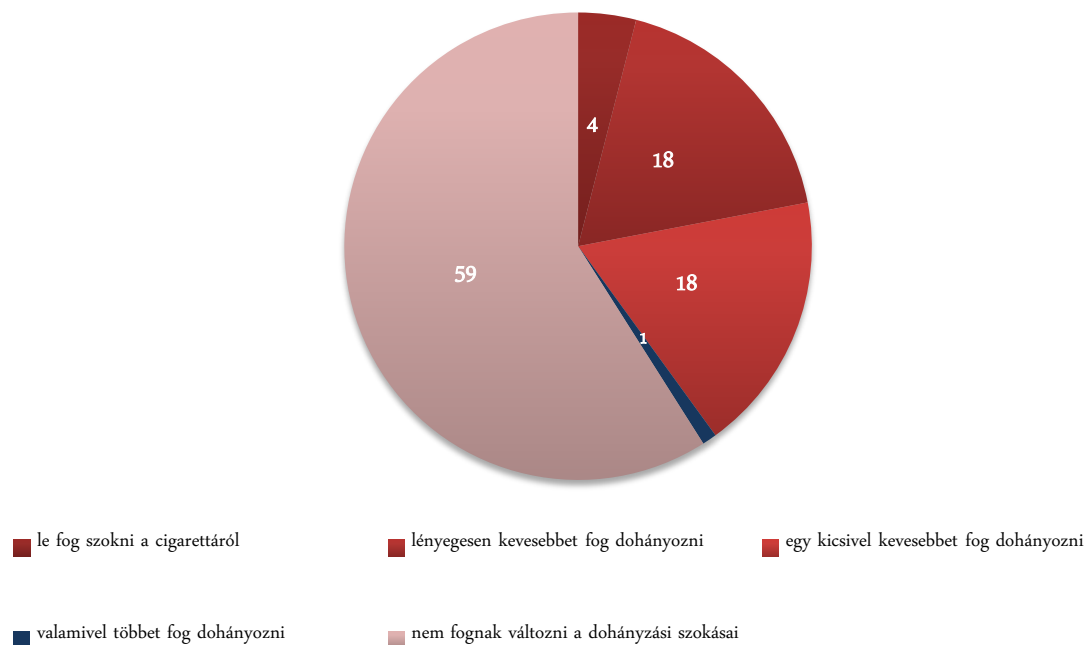

A dohányzók közel hattizede úgy gondolja, hogy a szigorítás hatására egyáltalán nem fognak változni dohányzási szokásai. Egyharmaduk azonban úgy véli, hogy valamivel kevesebbet fog dohányozni: 18 százalékuk lényegesen, ugyancsak 18 százalékuk pedig egy kicsivel. Négy százalék pedig azt állítja, hogy a szigorítás hatására leszokna a cigarettáról.

56. ábra

A szigorítás hatására hogyan fognak változni dohányzási szokásai?

(dohányzók körében, N=51; százalék)

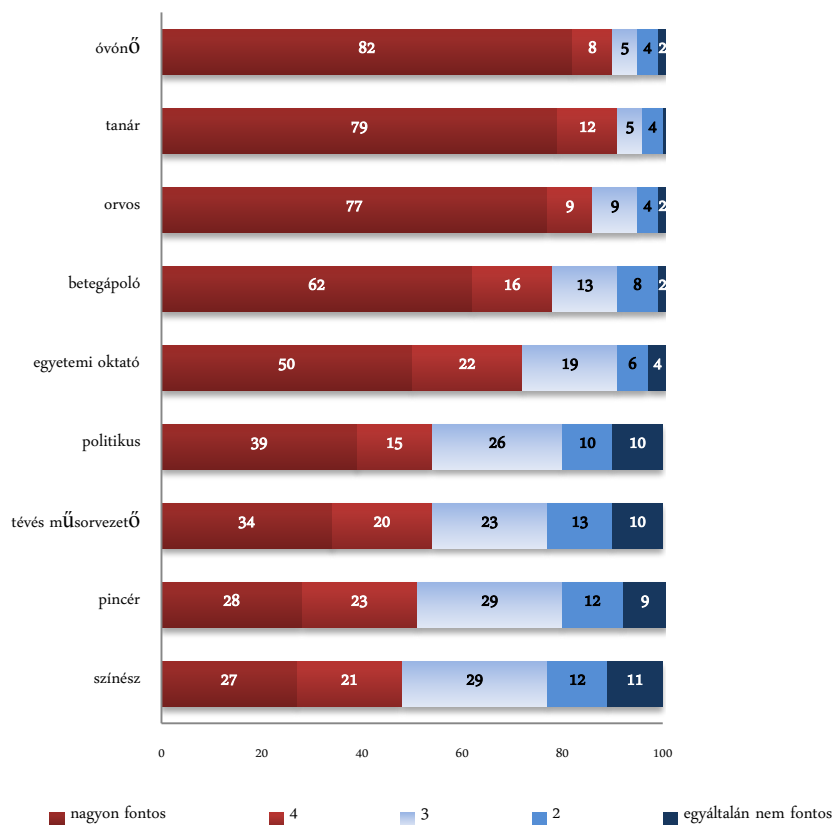

A legnagyobb szerepet az óvónők, a tanárok és az orvosok nemdohányzásának tulajdonítják a válaszadók, amely fontos példát mutat. Minden egyes felsorolt foglalkozás példaértékét sokkal fontosabbnak ítélik a nemdohányzók. Óvónő és tanár szerepét egyformán fontosnak tartják az iskolákban és az óvodákban dolgozók.

57. ábra

A személyes példamutatás fontossága egyes foglalkozásokban

(százalék)

11. Összefoglalás

A vendéglátóiparban dolgozók több mint fele dohányzik, az egészségügyben és a közoktatásban viszont csak a dolgozók egynegyede szokott rágyújtani.

A dohányzók legnagyobb része állítása szerint a legtöbbször a „dohányzásra kijelölt helyen” cigarettázik a munkahelyén, és ezek túlnyomó többsége tisztában van vele, hol a kijelölt hely.

A dohányos dohányost vonz: míg a cigarettázók jelentős része naponta tölt időt más, éppen dohányzó ember társaságában, addig a nemdohányzók töredéke kényszerül erre napi gyakorisággal.

A vendégek egyharmada azt állítja, hogy egyáltalán nem dohányoznak körülötte azon a vendéglátóhelyen, ahol a kérdezés történt. Ugyanakkor egynegyed-egyötöd azok aránya, akik azt mondják, hogy valaki mindig dohányzik körülöttük.

A vendéglátóiparban dolgozók között vannak a legnagyobb arányban (38 százalék) azok, akik szinte teljes munkaidejükben dohányzó emberek környezetében vannak. Az egészségügyben és a közoktatásban dolgozók héttizedének egyetlen percet sem kell dohányzók környezetében tölteni a munkahelyén. A nemdohányzó dolgozók körében ez az arány még magasabb.

A dolgozókat jobban zavarja, hogy dohányoznak körülöttük a munkahelyükön, mint a vendégeket, illetve a betegeket. Az érintettek hozzávetőleg felét zavarja a dohányzás.

Az érintettek a leginkább az egészségügyben szigorítanák tovább a dohányzást, a legkevésbé pedig (azon kívül, hogy plusz szabadság járjon a nemdohányzóknak) azt támogatják, hogy a vendéglátóipari egységben zárt térben is tilos legyen dohányozni. Ugyanakkor (a többlétszabadságon kívül) a többség a szigorítás minden elemét teljes mértékben támogatja.

A dohányzók többsége úgy gondolja, hogy a szigorítás hatására egyáltalán nem fognak változni dohányzási szokásai. 3-7 százalékuk viszont azt állítja, hogy a szigorítás hatására leszokna a cigarettáról. Egyötödük-egyharmaduk pedig úgy véli, hogy legalább valamivel kevesebbet fog dohányozni a szigorítás életbe lépése után.